

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 15

Pasiruošęs kristi

SP

Politikos apžvalga.

Anglija jau nebepalaiko Vokietijos reparacijos reikaluose. Kaip žinoma anksčiau Anglija palaikė Vokietiją reparacijos reikalais ir jos atstovai pareiškė, kad negalima taip šį reikalą atvira palikti ir reikia kaip nors jiems šiuo atžvilgiu palengvinti. Dabar jau Anglijos politikų nuomonė šiuo reikalu pasikeitė. Anglų finansų ministeris pareiškė, kad daugiausia galima vokiečiams pratęsti moratoriumą dar šešiams mėnesiams. Tuo būdu anglai atsisako nuo Youngo plano revizijos ir palaiko prancūzus. Mat, ir šalti praktiškai anglai jau nusivylė vokiečiais ir suprato jų planus.

Airija nori visai atsiskirti nuo Anglijos. Per praėjusias Velykas Airijoje buvo vedama agitacija už atsiskyrimą nuo Anglijos. Mat, per Velykas išpuola jų sukilimo sukaktuvės ir šia proga šiemet airiai pasinaudojo agituoti už atsiskyrimą nuo Anglijos. Mat, airiai nenori mokėti Anglijai savo duoklės ir prisiekti vainikui. Tiesa, ir airiai turi naudos iš Anglijos, nes, būdama surišta su galinga valstybe, Airija turi rinkų savo eksportui ir panašiai, bet tautos siekimai visuomet yra stipresni už kuriuos nors išskaičiavimus. Manoma, kad pagaliau anglai turės nusileisti atkakliems airiams. Apie visišką atsiskyrimą Airijos nuo Anglijos dar per anksti kalbėti, nes airiai dar ekonominiu atžvilgiu neparuošti savarankiškam tvarkimuisi. Tam dar turi praslinkti kiek metų, bet tautos siekimai nematuojami dienomis: anksčiau ar vėliau jie sau nepriklausomybę iškovos.

Latviai pradeda rūpintis vokiečių ir lenkų kolonizacijos pavojumi. Paskutiniu metu latviai pradėjo atkreipti dėmesio į vokiečių bei lenkų kolonizatorių Latvijos pakraščiuose darbus. Pasirodo, kad šie du yra didžiausieji Latvijos nepriklausomybės priešai ir įvairiais leistiniais ir neleistiniais būdais stengiasi nutautinti latvius. Štai keletą pavyzdžių iš to nutautinimo darbo (iš latvių spaudos): Vokiečių šeimose kوليوja Latvijos valstybę, nenori leisti vaikus mokytis latvių kalbos, neleidžia vaikams žaisti su latvių vaikais, latvių kalbą vadina „virtuvės kalba“ ir t. t. Dar biauriau šiuo atžvilgiu elgiasi lenkai, gyvenantieji Latvijos pakraščiuose (kad lenkai moka biauriai elgtis, tai mums gerai žinoma). Ten latviai yra įžeidžiami, jų vaikai, lanką latvių mokyklas, yra tiesiog persekiojami. Taip pat tenai atsitinka ir latvių ūkininkų ūkių padegimai. Jei tuose kaimuose kas prašneka latvių kalba, tai jam atkertama, kad nieks tos kalbos čia nesupranta. Nuostabu, kaip latviai tokius reiškinius pakenčia.

Prancūzai daugiau nenori pasitikėti lenkais. Praėjusią savaitę Prancūzijoje buvo lenkų užsienių reikalų ministeris ir derėjosi dėl paskolos lenkams. Mat, jau vėl pritrūko lenkams lėšų, o iš savo sutrusio ūkio jie nieko nebėgalį gauti. Vadinas, reikia skolintis, o ypač pas prancūzus. Bet šį kartą pasirodo, kad prancūzai jau daugiau skolinti nenori. Mat, jie gerai žino, kad dabar Lenkija yra abejotina firma ir vargiai kada nors savo skolas sumokės. Kai kurie Prancūzijos laikraščiai parašė, kad ši pašola niekad nebus gražinta ir todėl nereikia ir skolinti.

Vokiečiai šnipinėja Klaipėdos krašte. Šiomis dienomis iš Vokietijos atvyko į Klaipėdą vienos firmos atstovas. Rodos, paprastas atsitikimas, bet pasirodė, kad šis „atstovas“ yra hitlerininkas, kuris atvyko į Klaipėdą šnipinėti ir rengti kažin kokią akciją. Šis tardavosi su Klaipėdos vokietininkais, kurie su jo prekybos firma nieko bendro neturi. Tai buvo įtartina ir jis buvo suimtas. Pasirodė, kad įtarimas buvo netuščias ir pas šį vokiečių buvo rasta medžiaga, kuri paliudijo, kad jis atvažiavo šnipinėti, o ne prekiauti. Šis ponas yra kol kas suimtas ir perduotas teismo tardytojui.

Švedų degtukų tresto reikalai vis dar nesutvarkyti. Po švedų degtukų „karaliaus“ Kreugerio nusizudymo buvo pavesta ekspertams ištirti jo firmos ekonominę padėtį. Šiomis dienomis šie ekspertai pareiškė, kad degtukų tresto ekonominė padėtis yra ne visai tvirta. Kai žinoma, Lietuva dar turi gauti iš to tresto paskolos dalį už perleistą jam degtukų mo-

Steigiama karo aviacijos puskarininkių lakūnų mokykla.

Šiais metais prie karo aviacijos steigiama puskarininkių lakūnų mokykla. Į ją bus priimami savanoriai jaunuoliai 18 — 20 metų amžiaus, išėję nemažiau kaip 4 klases aukštesniosios mokyklos arba tolygų mokslą ir tinkantieji oro tarnybai sveikatos atžvilgiu. Mokiniai, nuo mokyklon įstojimo dienos, bus laikomi esančiais tikroje karo tarnyboje ir gaus kariūnams priklausantį išlaikymą ir, už mokomuosius, praktikos ir tarnybinius lakiojimus, nustatytą kareiviams atlyginimą. Mokiniai baigs mokyklą ir kartų atliks karinės prievolės tarnybą per du ir pusę metų. Išlaikiusieji visus egzaminus, atlikusieji skraidymo stažą ir gerai atestuotieji bus pakelti į puskarininkio laipsnį, gaus II-jo rango karo lakūno vardą ir pirmenybę likti aviacijos liktinėje tarnyboje.

Asmenys, norintieji įstoti į minėtą mokyklą, privalo iki š. m. balandžio mėn. 10 dienos paduoti savo apskrities komendantui prašymą. Prie prašymo turi pridėti:

a) mokslo cenzo liudijimas arba notarialiai patvirtintas jo nuorašas. Prie užsienio mokyklų liudijimo privalo būti pridėtas švietimo ministerijos pažymėjimas apie tos mokyklos prilyginimą atitinkamai Lietuvos mokyklai,

b) gimimo metrika arba notarialiai patvirtintas jos nuorašas,

c) apskrities viršininko liudijimas, kad teismo nebaustas, neteisiamas, netardomas ir nelaikomas policijos priežiūroje,

d) savo ranka rašyta curriculum vitae ir

e) valstiaus ar miesto savivaldybės patvirtintas tėvų ar globėjų rašytas leidimas stoti į lakūnų mokyklą.

Platesnius paaiškinimus ir nurodymus, padavusiems prašymus asmenims, suteiks komendantai.

Aviacijos Štabas.
(Iš „Lietuvos Aido“).

Nuostabus išradimas: greit skaitysimė be šviesos.

Šiuo metu Berlyne atliekami bandymai su nauju originališku išradimu.

17-os metų vaistininko mokinys Sreš, pirmiau nieko bendra neturėjęs su popieriaus gamybos technika, po ilgo darbo išrado šviečiantį popierių, o dabar gamina šviečiančią knygą, kurią galima būsią skaityti tamsoje.

Išradimo akstinu buvęs vienas pripuolamas įvykis. Į vaistinės krautuvę atėjęs pirkėjas paprašė fosforinio fotografijos popieriaus. Sreš jam atsakė, kad tokio popieriaus visai nėra. Pirkėjui išėjus, Sreš prisiminė jo nepaprastą reikalavimą ir ėmė bandyti tokį popierių pagaminti. Po ilgo darbo Sreš'ui tas pasisekė. Iš ko sudarytas toks popierius, išradėjas kol kas laiko paslapy. Popieriaus spinduliuojamoji šviesa yra žalsva, bet jos visiškai pakanka ant popieriaus atspausdintoms raidėms ryškiai apšviesti.

Dabar šį išradimą tyrinėja specialistai. Kai jie nustatys šio išradimo tikslingumą, tuoj išradimas bus oficiališkai pagarsintas ir pradėtas jo eksploatavimas. Tada galėsime ir be šviesos knygas skaityti.

napolį. Dabar klausimas ar jie įstengs mums šią sumą sumokėti.

Vokiečiai šnipinėja Prancūzijoje. Šiomis dienomis Saro srity sugavo vieną vokiečių šnipą, kuris šnipinėjo prancūzų pasienio tvirtoves. Aišku, kad toks atsitikimas sukėlė politiniuose sluoksniuose labai blogą įspūdį. Čia renkasi įvairios konferencijos su taikos tikslais, o čia šnipinėja, lyg prieš kokius žygius.

Lenkai visur veržiasi. Pranešama, kad dabar derasi prancūzų ir lenkų diplomatai. Lenkai nori, kad leistų prancūzai vienoj jų kolonijoje apgyvendinti lenkus ir suteikti jiems ten autonomiją. Mat, nori jie įvesti savo tvarką ir tolimoj Afrikoj. Tačiau prancūzai tuo dar nesutinka. Nors lenkai ir yra geri bičiuliai, tačiau suteikti jiems autonomiją kolonijose nenori.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius plk. Itn. Kuizinas.

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr. KAINA: visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIV metai

Kaunas, 1932 m. balandžio 7 d.

Nr. 15 (671)

Lietuviais esame mes gimę!..

Daug yra pasaulyje tautų. Pasaulio Kūrėjo valia kiekvienas paskiras žmogus turi ypatingą paskyrimą. Ypatingą paskyrimą turi ir paskiros tautos. Iš čia kyla tautos teisė gyventi ir savo buvimą pateisinti žmonijos istorijos akyse.

Lietuviais esame mes gimę... Lietuviais esame ne tik todėl, kad mūsų tėvai, tėvų tėvai ir sentėviai buvo lietuviai, ne tik todėl, kad lietuviškai kalbėję, dainas dainavo, bet svarbiausia todėl, kad mintijo ir dirbo lietuviškai.

Mūsų gyslose teka tėvų — senolių kraujas, mūsų širdys lietuviškai plaką, mūsų jausmai taip pat savi — skirtingi. Lietuviais esame todėl, kad fizines ir dvasines savybes esame paveldėję, jas tobulinam, kuriam ir einam Pasaulio Kūrėjo nurodytu keliu.

Įsiklausykim ir pajusim: lietuvių tautos dvasia, tautos siela lydi kiekvieną mūsų žingsnį, kiekvieną mūsų darbą. Darbe turim pareikšti save, savo sielos ir dvasios didybę. Turime augti gilyn ir aukštyn ir siekti saulės. Taigi, neleisti lietuvių tautos galiai ir garbei neatlikus skirtų uždavinių merdėti ar žūti.

Jausdami visur gyvą lietuvių tautos dvasios pasireiškimą džiaugiamės, ypatingai džiaugiamės, kad ji gyva jumoje, mūsų mylimos šalies kariai... Džiaugiasi tuo kiekvienas, sielos — ne vardo, lietuvis, kad kariai yra ne tik brangiausi tautai turto saugotojai, bet kartu ir jo daugintojai — kūrėjai.

Tad gerai išidėmėk kary, kad Tu esi tautos dvasios globėjas, Tu jos sargas, Tu lietuviškumo ir tautiškumo ugnies prižiūrėtojas! Tu gerai numanai, kas sudaro tautiškumo turinį: tai tautinė civilizacija, kurią sudaro religija, dorovė, mokslas, menas, literatūra ir valstybė. O mes, lietuvių tauta, dar daug sukurti galim — tai rodo mūsų tautos garbinga praeitis; tik panorėkim ir daug, labai daug dirbkim...

Lietuviais norime ir būt... Tu, kary, šitą privalai, tai turi visur ir visuomet aiškiai ir kariškai tarti, nes Tu lietuvių tautos ir Lietuvos gynėjas.

Tau pavesto aukuro niekas nešvariais pirštais negali drįsti paliesti ir negalės, jei kiekvienam žingsny pats gerai žinosi ir atminsi:

— esu lietuvis, lietuviu noriu būt; tą garbę gavome užgimę ir jai neleisim žūt... **Stepas Dykūnas.**

Suželsti kariai vežami iš fronto (1920 m.)

Salinkime blogus papročius

Karys turi būti mandagus, mokėti visur ir visuomet tinkamai elgtis, atmindamas, kad iš jo elgesio sprendžiama ir apie visą mūsų kariuomenę. Tokiais maždaug žodžiais atsako į klausimą „Kodėl karys turi būti mandagus?“ — vidaus tarnybos statutas.

Karys, atmindamas, kad jis stovi tėvynės sargyboje, atmindamas uždėtas garbingas jam pareigas, niekuomet neturi užsimiršti, niekuomet neturi išeiti iš padarumo ribų, juoba, kad visuomenė iš jo elgesio sprendžia ir apie kitus karius, kuriems, gal būt, toks neigiamas atsiliepiamas apie kariuomenę yra erškėtis krūtinėje, kuriems girdint apie kareivį blogai kalbant yra skaudu... Tad karys turi saugoti savo vardą ir garbę. O išsaugoti ir ją pakelti visuomenės akyse gali tik būdamas mandagiu, taktišku, mokėdamas visur tinkamai ir padoriai elgtis.

Bet pažiūrėkime ar tinkamai atliekamos tos privalomos ir šventos kareivio pareigos... Deja. Tą pasakyti nevisuomet galima. Daug yra karių, kurių elgesį galime laikyti pavyzdingu, ir ne tiems aš taikau šiuos žodžius, bet yra ir ne tik nemandagių, bet tiesiog storžievių.

Nors toji tiesa mums kariams priminti ir yra skaudi, bet dalykas yra neišvengiamas ir būtinas.

Nėra prasmės suminėti čia visus pasireiškiančius karių tarpe blogus įpročius, bet priminsime tik tuos, su kuriais reikia būtinai kovoti, tai: keikimas, girtuokliavimas ir praeivių, ypač merginų, užkabinėjimas.

Pakalbėsime apie kiekvieną iš tų vengtinų dalykų atskirai.

Labai dažnai galima išgirsti karių tarpe keikiant pačiais „riebiausiais“ rusų keiksmams, nuo kurių, anot mūsų motinų posakio, „per septynius sieksnius žemė sudreba“.

Šitas biaurus paprotys yra atneštas iš dalies mūsų tėvų, tarnavusių rusų kariuomenėje, iš dalies rusų žandarų ir kitų valdininkų. Jis tiek įleido šaknis į mūsų kaimo ir žemesnio intelekto miesto gyventojus, kad su tuo papročiu kova yra labai sunki.

Juo nusikratyti galima tik kovojant sistematingai ir iš lėto.

Nors „Consuetudo est altera natura“ (Papratiimas yra antroji prigimtis), kaip sakydavo senovės romėnai, bet turint valios ir noro galima kovoti ir laimėti kovą su biauriausiu papročiu.

Antra blogybė, kurios papročiu pavadinti negalima, bet tiesiog „baltuoju pasaulio maru“ — tai girtuokliavimas, kuris karių tarpe irgi turi savo šalininkų.

Jau kiekvienas žino, kad alkoholis, kur jis nebūtų: vyne, aluje ar degtinėje, vienodai kenkia sveikatai ir ardo žmogaus organizmą. Bet svarbiausia, kad girtavimas veda prie kitos blogybės — melavimo. Girtavimas iščiulpia paskutinius centus ir girtuokliaujantis karys, nebeturėdamas iš ko gerti, rašo savo senam tėvui ilgiausią laišką visaip meluodamas, tai pražudęs kokį daiktą, tai sulaužęs „trajektoriją“, kad tik apgautų seną tėvą, iščiulptų iš jo kruvinu prakaitu uždirbtą skatiką ir jį pragertų smuklėje.

Negana to, kad meluoja, skriaudžia savo tėvą, bet prigėręs pridaro įvairių kvailysčių, už kurias paskui tenka skaudžiai atsakyti. Be to, suardo sveikatą. Gyvenimas šimtais pavyzdžių yra parodęs prieš ko prive-

da girtavimas, šimtais kartų yra įrodęs koks girtuoklio galas.

Ypatingai vengtiną girtavimą yra karių tarpe, dėl to, kad girtas ar iš po pagirių apsvaigusia galva karys niekuomet nesugebės tinkamai atlikti savo pareigų.

Girtas karys, nieko blogo nemanydamas, lengvai gali išplepėti jam patikėtas paslaptis. Gali, neturėdamas nė krislelio blogo noro ar valios, labai patarnauti prieš šnipams. Gali likti išdaviku. Koks tokio asmens galas, jau per daug aišku.

Be to, išigėręs žmogus visuomet pasidaro savotiškai drąsus, vulgariškas, tikriau pasakius, ciniškas (šuniškas). Todėl tik girtas karys gali užkabinėti praeivius, ypač merginas.

Paprastai, įvairūs stumdymas alkūnėmis, ciniški išsišokimai ir kiti tos rūšies „triukai“ taikomi žemos doros, kitaip sakant, gatvės merginoms, kurioms gal jie ir patinka. Bet reikia nepamiršti, kad merginoms nėra parašyta ant kaktos kokios ji doros, nėra parašyta ar ji mėgsta ar ne panašias „manieras“. Todėl nenorint įžeisti rimto asmens ir nenužeminti kario garbingo vardo aukštesnio išsilavinimo žmonių tarpe, nuo šito įpročio reikia atsisakyti. Karys turi visur atsiminti esąs kariu ir gerbti savo mundurą, jei savo asmenį gerbti jis nėra linkęs. Be to, reikia nepamiršti, kad iš šalies žiūrint yra tiesiog koktu girdint įvairius vulgariškus išsireiškimus, matant stumdantis alkūnėmis ir panašiai.

Be aukščiau minimų blogų papratimų, kurie yra svarbiausi, daug yra tokių mažų kasdieninių, kuriems suminėti nėra vietos. Bet kuomet mes kariai prašalinsim iš savo tarpo giliausiai įleidusius šaknis blogus papročius, tuomet tos smulkios, mažos reikšmės blogybės, pačios savaimė pranyks.

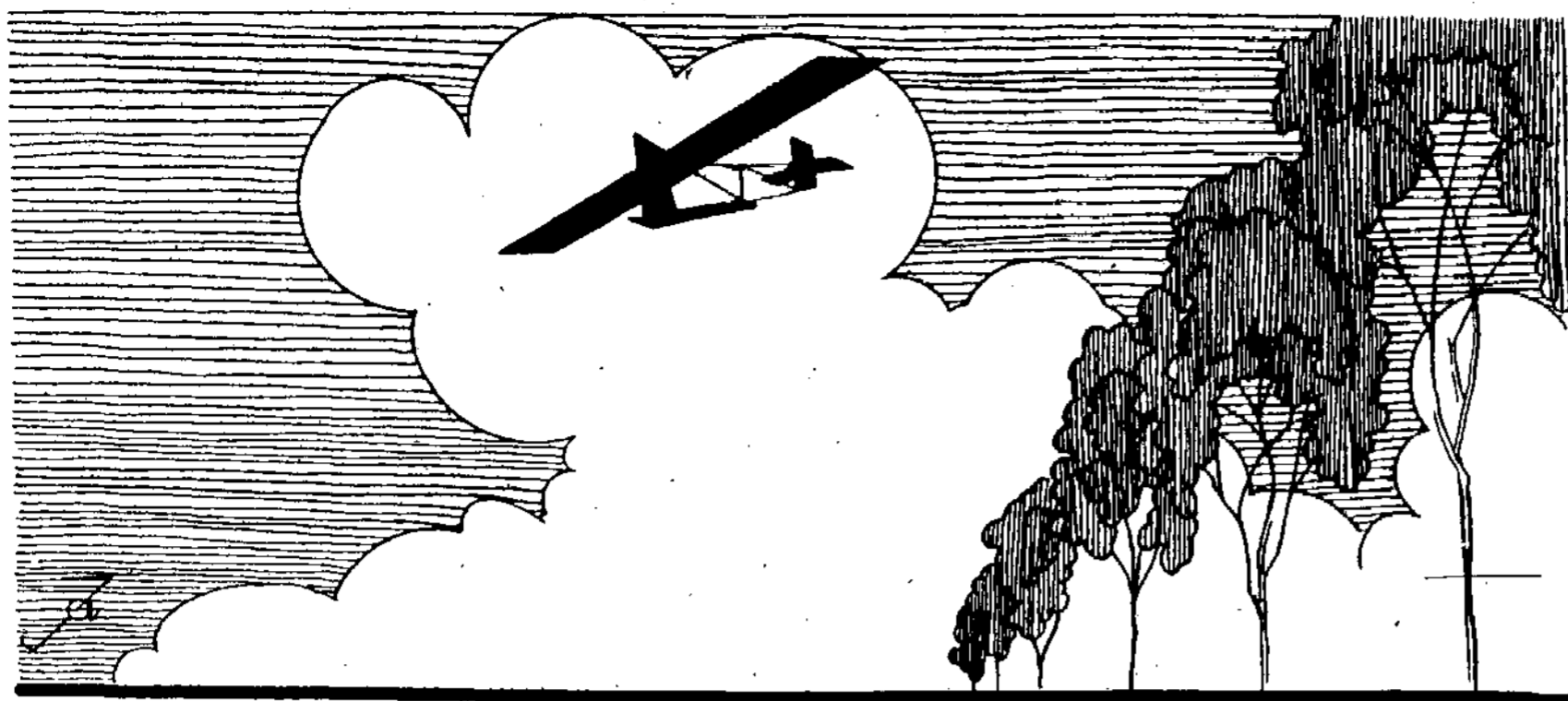
Mes kartais skundžiamės, kad su mumis visuomenė nenori skaitytis, kad karys esąs negerbiamas ir t. t. Netiesa. Karys bus visuomet tinkamoje pagarboje, jei jis mokės tinkamai elgtis. Jei savo tinkamu elgesiu užkariaus sau visuomenės simpatijas.

Jau keturiolikti metai, kaip atsikratėme svetimųjų jungo, todėl jau laikas nusikratyti ir jų paliktų mums palikimų, kurie, kaip tamsus debesys, temdo šviesią mūsų padangę.

Pirmąjį pavyzdį mums, kaimų bernuželiams, turėtų duoti mūsų betarpiniai auklėtojai — liktiniai puskarininkiai ir viršilos.

B. Kačius.

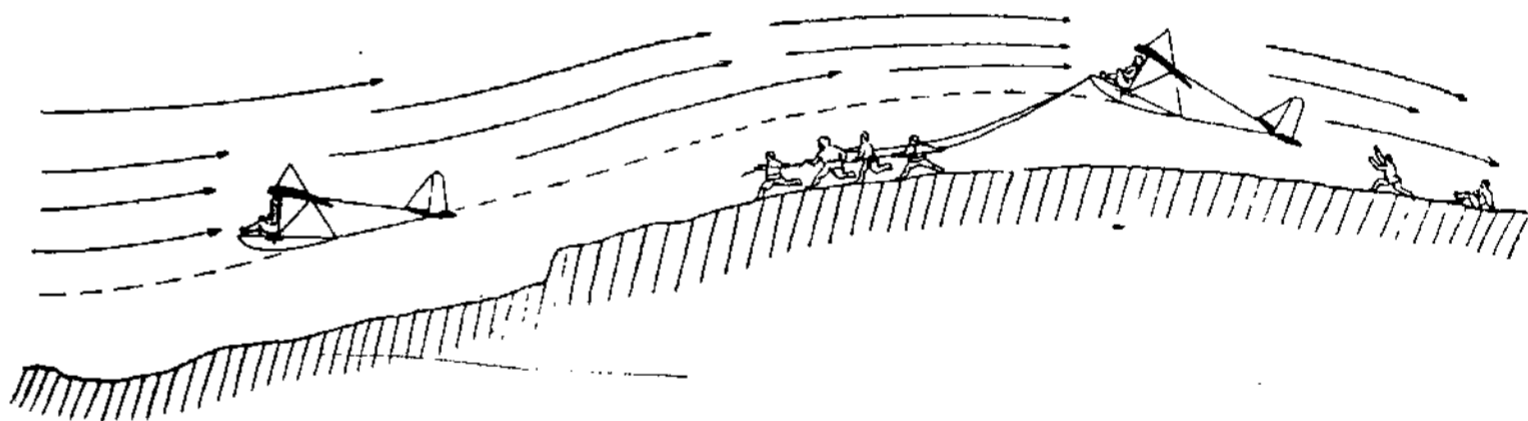
Skraidykime sklandytuvais!

Pirmieji aviacijos pionieriai (Lilienthal, Chanute, Wright ir kiti) mėgino skristi visai nesinaudodami jokia traukiama jėga (motoru-propeleriu). Suprantama, kad pirmųjų aviacijos pionierių išradimai negalėjo visiškai patenkinti savo paskirties karo reikalams, kurie nuolat komplikavosi, didėjo. Sakyti žmonių išradimais buvo sunku naudotis. Karo reikalų tenkinimas daugiausia prisidėjo prie šiandieninės išstobulintos aviacijos. Greita statomų milžiniškų dirizablių, galingų kovos lėktuvų, prasidėjo lyg ir aviacijos renesanso laikai. Dabar greita karo arba susisiekimo reikalams skiriamų lėktuvų, imama statyti vien tik savo malonumui, be jokios stumiamosios arba traukiamosios jėgos, kaip ir pirmaisiais aviacijos laikais. Šie lėktuvai, vadinami planeriai (sklandytuvai), skiriami vien tik sporto reikalams. Vadinasi, lavintis greit ir tiksliai orientuotis, lavinti savo sumanumą ir vikrumą ir pratintis veikti prie įvairiausių skridimo sąlygų. Dabar atgaivinant bemotorinius lėktuvus, atsižvelgiama į paskutinius technikos reikalavimus. Pirmieji bemotorinių lėktuvų skraidymą atsiminė vokiečiai, kuriems Versalio taikos sutartimi uždrausta laikyti karo aviacija. Jie bemotoriniais lėktuvais ėmė skraidyti 1920 m. Rohne. Nuo to laiko sklandymas nuolat kėlė ir tebekelia vis didesnę susidomėjimą ne tik Vokietijoje, bet ir kitur. Vokietijoje, kur, iš tikrųjų, sklandymo sportas žydėte žydi, dabar yra net specialieji sklandytojų draugija „Köln-Rosstten-Gesellschaft“ su daugiau, kaip 10.000 narių. Šios draugijos antroji būstinė yra Frankfurte a. M. Ji turi specialų sklandymo institutą su

mokslo ir tyrimo skyriais. Šioji organizacija turi įvairiose vietose daugiau kaip dešimt sklandymo mokyklų. Be to, nuolat organizuojami trumpalaikiai sklandymo (planerizmo) kursai.

Kad sklandymas nėra paprastas dalykas, rodo jau iki šiol atsiekti jo rezultatai.

Ilgiausias paskutinis išsilaikymo ore rekordas yra pasiektas vieno

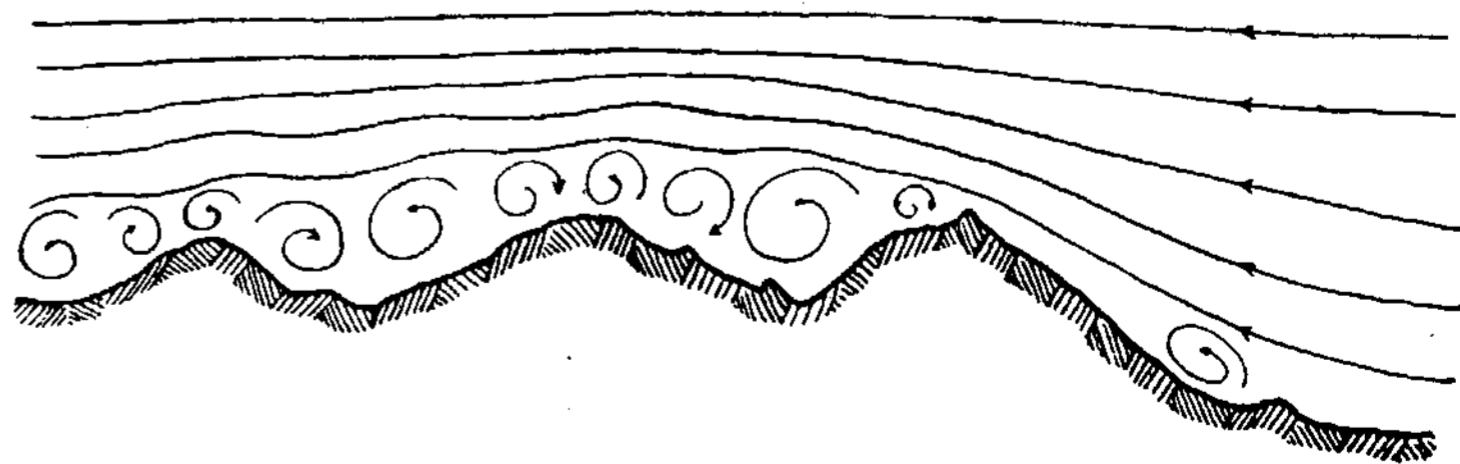

1 brėž.

amerikiečio š. m. kovo mėn. Hava-jų saloj. Iš viso jis išsilaikė ore 20 val. 47 min..

Toliausiai (tiesiai skrendant) nuskrusta 272 klm. Šį rekordą šiemet pasiekė lakūnas Groenhoff.

Pačiam pasigaminti sklandytuvą nėra jau taip paprastas dalykas, kaip iš karto gali kam nors atrodyti. Bet tai dar nereiškia, kad mėgėjui, norinčiam įsigyti, būtų negalima.

2 brėž.

Aukščiausiai yra pakilęs lakūnas Kronfelds, būtent, 2589 metrus.

Vokiečių lakūnas Schulz yra apsukęs ratą, kurio ilgis 455,8 klm. Didžiausias greitumas pasiektas per valandą 54,545 klm. Bet yra įžymių planeristų „Arceoluv, Stepan-

Norint pasidirbti sklandytuvą reikalinga: 1) turėti tam tikras kiekis įrankių, kurių įsigijimas kai kuriems gal būtų perbrangus. 2) Sklandytuvo statytojas turi pažinti medžiagų atsparumą ir technologijos teoriją. 3) Turėti bendrą

cenok“, kurie sugebėjo net po kelių metų mirties kilpų padaryti.

Nors kitur jau daugiau, kaip dešimt metų šiuo sportu užsiima ir kaskart vis labiau progresuoja, tačiau pas mus juo pradėta domėtis visai neseniai — tik praeitų metų vasarą. Jaunesnių aviacijos karių tarpe kilo mintis realizuoti šią naują sporto šaką pas mus. Buvo pastatytas pirmas sklandytuvai ir išmėgintas prie blogiausių oro sąlygų. Rezultatai buvo visai geri.

Tolimesnis sklandymas buvo sustabdytas dėl rudens sezono esamų nepalankių sąlygų sklandymui. Reikia tikėtis, kad pradėtas darbas šių metų pavasarį bus toliau tęsiamas.

Rašydamas šį straipsnelį turiu galvoj svarbiausią tikslą, nors bendrai supažindinti koku būdu būtų patogiau įsigyti sklandytuvus ir kaip su jais atlikti pirmuosius skridimus ir kokios tiems skridimams statomos sąlygos. Apie pačią sklandytuvo statybą ir skridimo techniką čia neminėsiu, nes P. Heidriko yra plačiai paminėta „Fiziško auklėjimo“ žurnale (1932 m. 1 nr.).

supratimą apie skraidymo principus. Mano įsitikinimu, visus šiuos reikalavimus visapusiškai galima būtų atsiekti tikrai organizuotas kolektyvas, t. y. organizuojant oro sporto ratelius. Tokių ratelių Kau-
no keliose aukštesnėse mokyklose jau yra suorganizuota (aukšt. technikos mokyklų ir jėzuitų gimnaz.). Tai labai girtinas ir sveikintinas siekimas išplėsti tik ką pradėtą mūsų krašte šią naują sporto šaką.

Reikia tikėtis, kad netrukus šių dviejų mokyklų pavyzdžiu paseks didesnis pasekėjų skaičius. Tokiems rateliams yra daug lengviau įsteigti dirbtuvėlę, įsigyti įrankių ir susirasti lėšų. Kai kur būtų galima prisijungti prie baldų dirbtuvės ir sudaryti sklandytuvų statybos skyrius. Steigiant tokias organizacijas, visuomet rasis žmogus, kuris nusimans šioj sporto šakoj.

Sklandytuvu atliekantis skridimus, kaip anksčiau minėjau, turi pažinti minimam skridimui reikalingas sąlygas.

Kad norintieji planeriais skraidyti galėtų geriau įsivaizduoti, aš čia patiekiu keletą nurodymų su brėžiniais, kaip tie skridimai turi būti atliekami ir prie kokių sąlygų.

Nepatartina skristi nuo labai staigių kalnų. Tokie bandymai retai kada nusiseka; dažniausiai gali baigtis avarija. Kalnai, nuo kurių bandoma skristi, turi atitikti maždaug planerio skridimo kampą.

Atliekant, nors ir ilgesnius skridimus, nepatartina peraukštai pakilti nuo žemės. Nereikia manyti, kad pirmieji skridimai (mokiniam) reikalinga atlikti aukštai.

Prieš pradėdant minimus skridimus, reikia patikrinti vėją, jo greitumą ir jo kryptį. Vėjo kryptį galima nustatyti vėliavukių ir dūmų pagalba. Kiek sunkiau yra nustatyti vėjo greitį, nes jau reikalinga turėti vėjamatį (aeronautinėje meteorologijoje yra keletas aprašytų — Robinzono avemometras ir „Vildo velunge“).

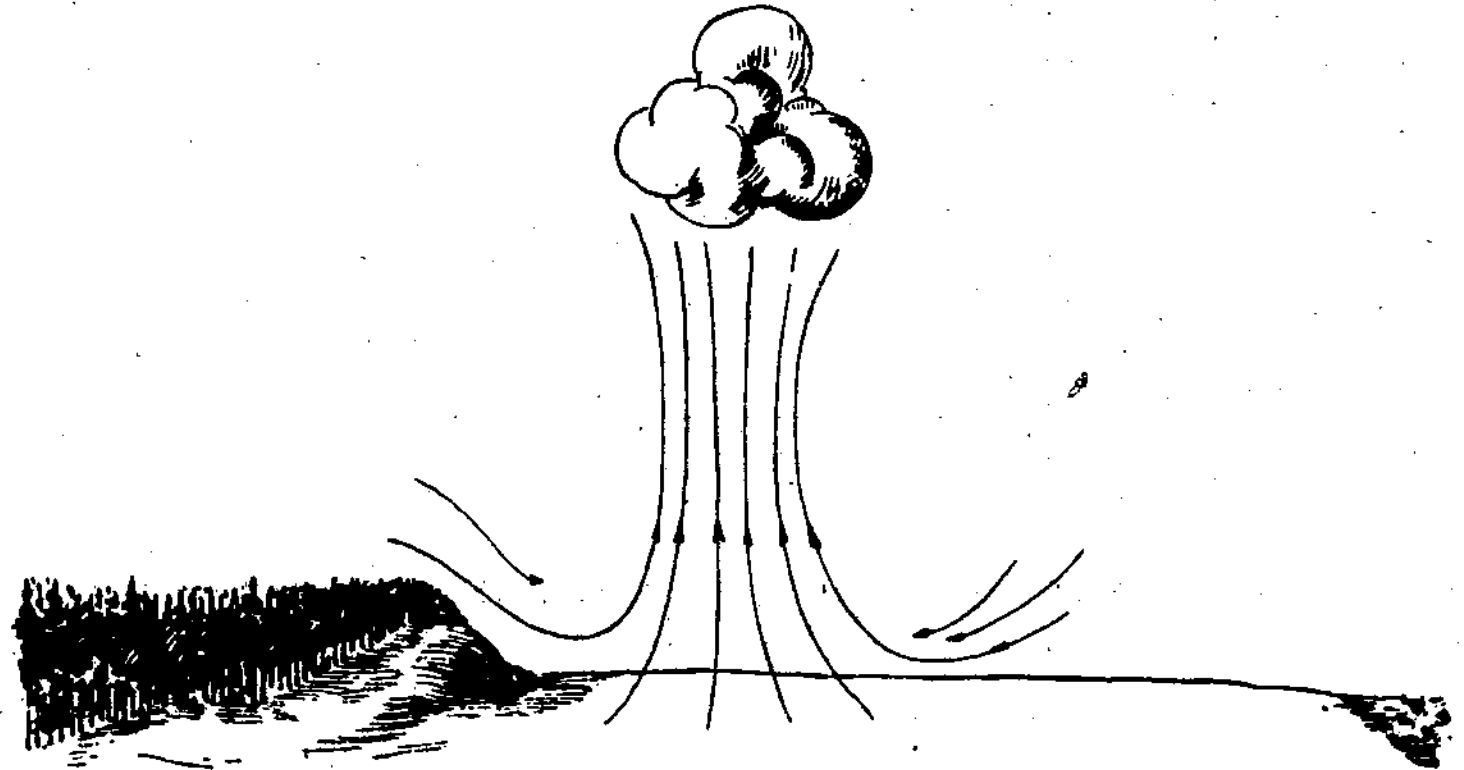
Nepatartina skristi šiais atvejais: 1) esant mažam vėjo greičiui (mažiau, kaip po 8 mtr. per sekundę) ir 2) taip pat esant dideliame vėjo greičiui (daugiau, kaip po 16 mtr. per sek.).

Praktiškas patarimas skraidyti prie vėjo: jeigu paimtas sauso šieno pluoštas ir metamas 1,5 mtr. aukštyje, nunešamas ne daugiau, kaip 3 — 4 mtr.

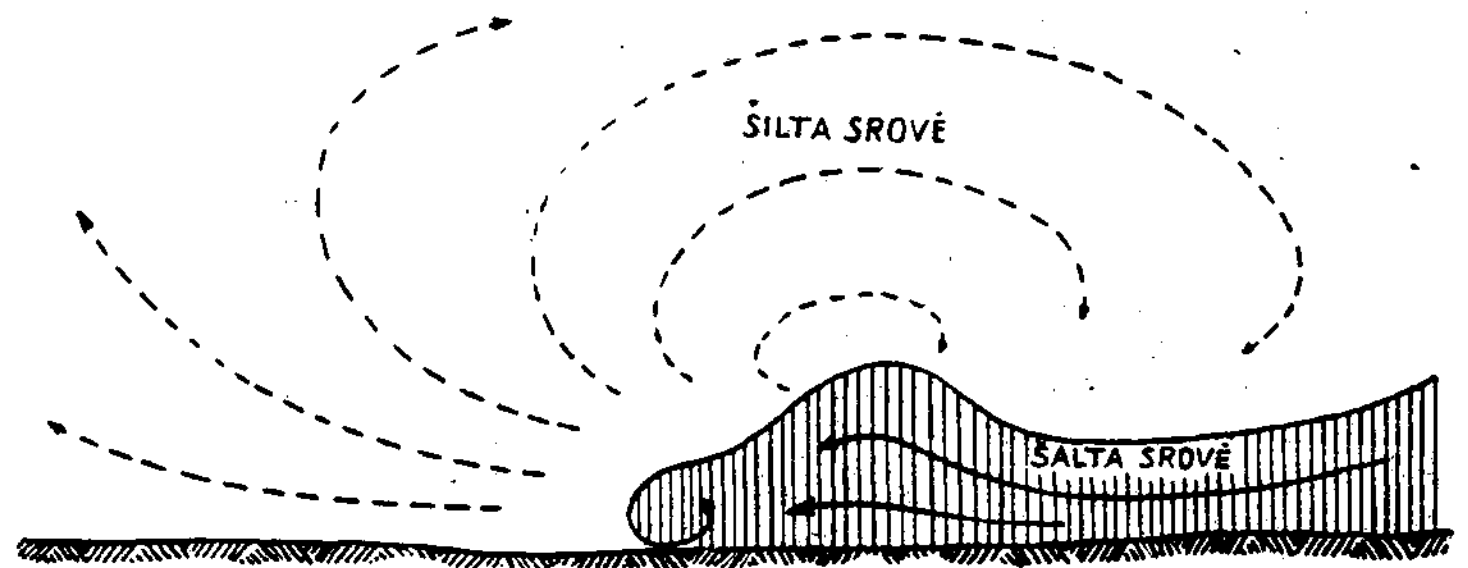
Patartina skraidyti vasaros dienomis pietų metu, nes tada būna patogiausios oro srovės.

Svarbiausias paruošimas skristi, tai pirmoj eilėj turi būti tiksliai pa-

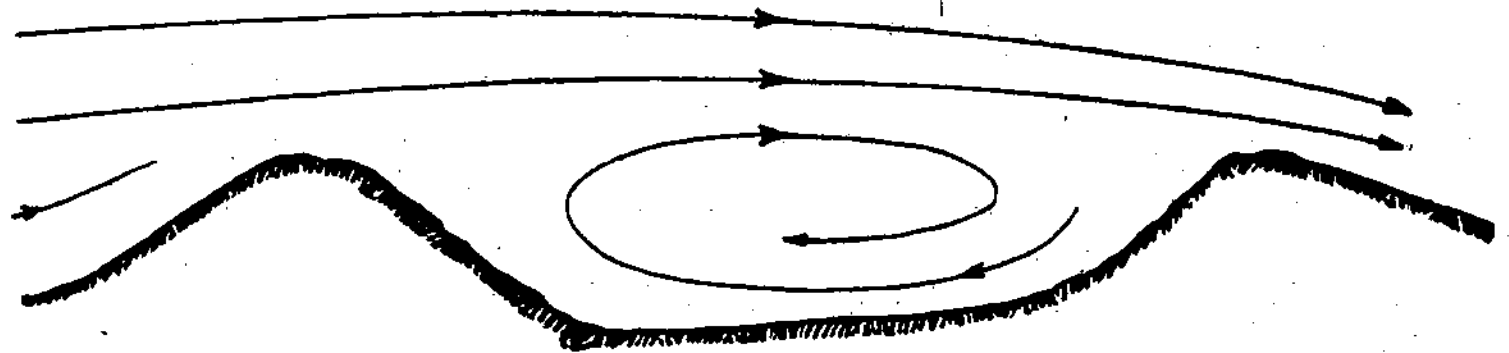
trūksta tam tikro greitumo. Traukiantieji asmens visi bėga į tam tikrą iš anksto nustatytą taikinį ir nieku būdu negalima sklandytuvą traukti įžambine kryptimi (1 brėž.).

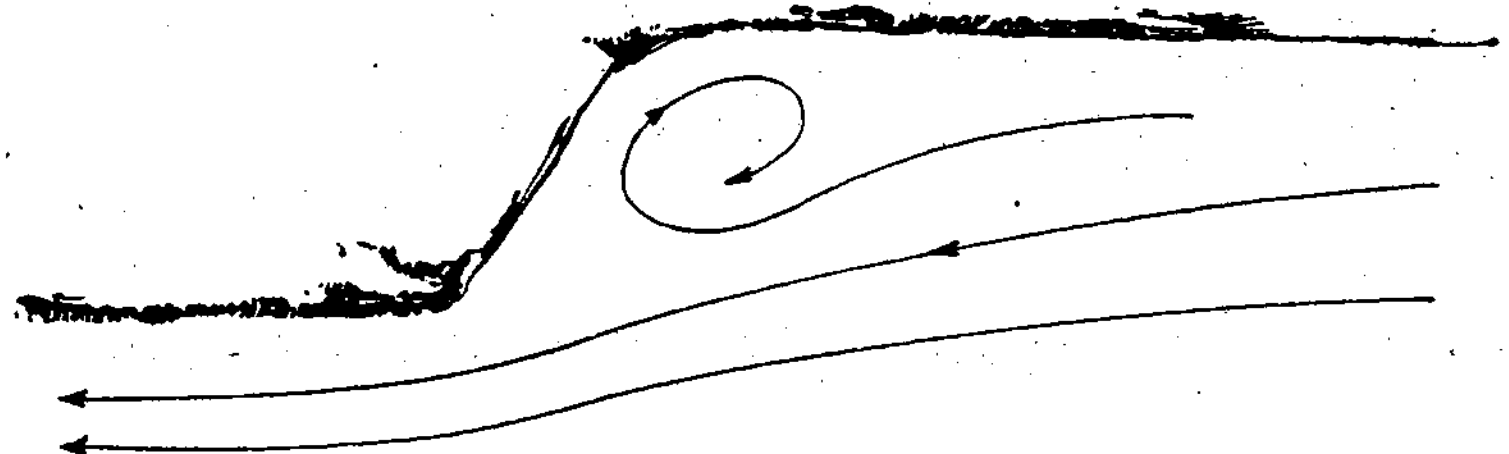
3 brėž.

4 brėž.

5 brėž.

6 brėž.

ruoštas planeris ir jo tikslus nustatymas prieš startą.

Jeigu sklandytuvą, traukiamas amortizatorium, pats į aukštį nekyla, tai tada nekils jis ir pavartojus aukštumos vairą. Vadinasi, jis nėra pasiekęs reikalingo greitumo. Traukiamas į aukštį sklandytuvą nekyla, net krinta žemyn, nes

Nelygių vietų žemuose sluoksniuose vėjo srovės būna nevienodos (2 brėž.), bet, pakilus į aukštesnį sluoksnį, vėjo srovės jau būna vienodos (2 brėž.).

Skraidytojas turi pažinti aukštyje kylantį vėjo srovės, susidariusias iš kamuolinių debesų. Iš apačios kylantis drėgnumas aukštu-

moje kondensuojasi ir sudaro debesų kamuolius (vad. kamuoliniai). Po tokių debesų kyla iš apačios į viršų oro judėjimai ir jie būna gana stiprūs. Šitokie oro srovių kilimai nuo žemės į viršų yra labai reikšmingi skraidymo metu ir į juos rei-

kia būtinai atkreipti dėmesį. Iš 3 brėž. aiškiai matyti, kad, tokioms srovėms esant, yra didelis galimumas skraidyti erdvėje, vadinasi, tokios srovės yra naudingos aukštai skraidant.

Būna vasaros dienų, kad tokiose

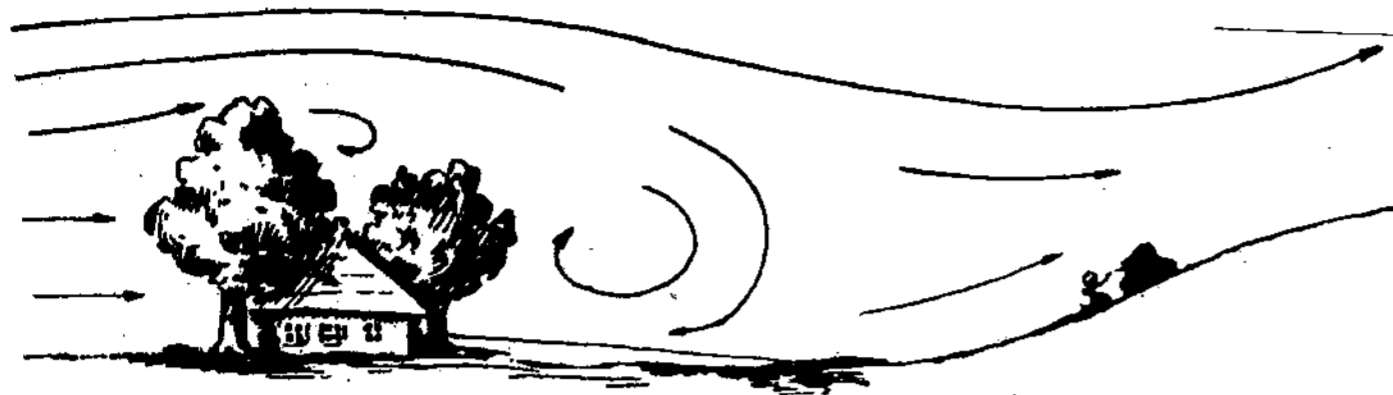
srovėse galima visą eilę kilometrų nusukti. Iš 4 brėž. matome, kada šaltesnės oro srovės pagal žemę paeina po šiltų oro srovių. Tada tos šaltesnės oro srovės pakyla nuo žemės ir tuo momentu susidaro vėjo kilimas. Pataikius į šitokią oro kilimo srovę, galima pakilti aukštai ir toli nusukti.

Iš 5 brėž. matome, kad tokiose vietose reikalinga skraidyti pakilus į aukštį per 40—50 metrų, kad būtų galima išvengti dauboj esančių nenaudingų skridimų srovių.

Iš 6 brėž. matome, kad prie stačių kalnų krantų būna spiralinės srovės, kurios yra pavojingos skridimams.

Skridimų startas turi būti atviras ir kad skridimus būtų galima tęsti be kenksmingų srovių kliudymo. Ir tokių vietų, kaip matome iš 7 ir 8 brėž., reikia vengti. Tuo būdu matome, kad sklandymas yra atskira sporto šaka ir ji iš sklandytojo reikalauja patyrimo, gerų norų ir mokėjimo greit ir tiksliai orientotis.

Leit. Skurauskas.

7 brėž.

8 brėž.

Kaip orientuotis miške

Kariui yra svarbu mokėti miške gerai orientuotis. Dažnai atsitinka, kad miške paklysta ir tie žmonės, kurie gerai tą vietą pažįsta. Kaip galima orientuotis miške neturint kompasu.

Prieš išvykstant ar tai į žvalgybą, ar šiaip tarnybos reikalais, kada tenka eiti per nežinomas vietas, reikalinga išsiaiškinti: a) Maždaug kuriose vietose gali būti priešas. Pravartu žinoti priešą padėtis skaitant pasaulio šalimis; b) Kokie pastovūs vietos daiktai yra toje apylinkėje, pagal kuriuos būtų galima orientuotis. Pav., gali būti netoli miestelis, kur retkarčiais girdėti sirenų kaukimas arba varpų skambinimas. Gali būti netoli stotis ar tai geležinkelis. Sirenų ir varpų garsas girdėti iki 7 — 9 km. (tyliame ore). Svarbu žinoti didesni keliai ir kokiomis kryptimis eina; upelis ir kuria linkme teka. c) Oras. Ar yra vėjas ir kuria kryptimi pučia. Jei vėjo nėra, tai gal yra debesys ir kuria kryptimi slenka. Jeigu diena giedri, galima orientuotis iš saulės. Naktį padeda žvaigždės.

Dienos metu miške daug lengviau orientuotis, negu naktį. Jeigu per mišką reikalinga pereiti be kelio, tai prieš įeinant į mišką reikia nusistatyti, kuria kryptimi turi eiti. Miške tiesią kryptį galima išlaikyti išžiūrint keletą medžių, kurie auga man reikiama kryptimi. Praėjus išidėmėtų medžių dalį, išžiūrima kiti medžiai reikiama kryptimi. Kryptį išlaikyti sunkiau, kada miškas tankus.

Naktį miške orientuotis labai sunku. Naktį miške padeda orientuotis keliai, upės, gyvenamos vietos. Jeigu kartais tenka paklysti naktį miške, pirmiausia reikia surasti šiaurę ar pietus. Naktį pasaulio šalis galima surasti: a) Iš žvaigždžių. Giedrą naktį pamatčius ant dangaus Grigo ratus, galima surasti polinę

arba šiaurės žvaigždę, kuri visuomet beveik stovi vietoje. Visi dangaus kūnai keliauja apie tą žvaigždę. Čia labai būtų naudinga, kad žvaigždėtomis naktimis kareiviams būtų parodoma, kaip surasti polinę arba šiaurės žvaigždę. Jeigu žvaigždžių nematyti, tuomet reikia prisiminti kuria kryptimi pučia vėjas. b) Iš medžių. Medžių liemens daugiau samanomomis apaugę į žemių pusę; ir šakos į tą pusę daugiau nudžiūvusios.

Jei iš aukščiau pažymėtų būdų orientuotis negalima, tuomet tenka ieškoti takų, šunkelių, pievų ir kitų vietos daiktų. Šunkeliai, takai, upelis, pievos priveda prie žmonių gyvenamų vietų. Pav., jei paklydusiam tenka keletą kartų pereiti lygiagrečiai einančius šunkelius ar takus, vadinasi, ta kryptimi yra žmonių gyvenama. Jei kartais tenka paklydusiam rasti pievą, tai visuomet iš pievos yra maži išvažiuojami keliai.

Matinėlis.

Iš pavasario darbų

Gražu, gražu. Saulutė šviečia,
Ji mus visus miškuosna kviečia, —
Ten, kur paukšteliai koncertuoja,
Kur viskas puikiai taip žaliuoja.

„Pirmyn, pirmyn, trimitai šaukia,
Žygin sparčiau, tėvynė laukia...“

— Daina mus lydi per laukus,
Praeivius domina visus.

Štai jau ir miškas netoli,
Mūs žingsniai tampa tvirtesni,
O širdys džiaugsmu spinduliuoja,
— Mat, gražu, kai laukais žygiuojam.

V. Jonas.

Kaip ėjo karas Sanchajuje

(Mūsų tautiečio laiškas iš Kinijos)

II.

„Laimėjimas po laimėjimo“ — gera priemonė nuotakai palaikyti.

Atlikus Šanchajaus kinams savo rūšies pelningą sportą „paleisti šūvį į japonų „makaką“ Čapejū, ypatingos reikšmės įgavo geros nuotakos palaikymas visuomenėj, kad kiekvienas degte degtų noru paleisti tą šūvį ir nemanytų, kad tai yra kažin koks sunkus darbas. Sudaryti tokią nuomonę — buvo jau kinų laikraščių dalykas. Jie tai atliko kaip nereikia geriau. Nedovanai Kinija yra laikraščių tėvynė ir nuo 6-to šimtmečio prieš Kristų, kai

fronto, aprens ją dailiais ir mandagiais Rytų posakių rūbais, padarys iš jos 200 — 400 eilučių ir leidžia ekstra numerį. „Kuli“, nusiųrę pundą tokių laikraštukų, lekia per gatvę kiek tik gali ir šaukia ne savo balsu. Kaip pilietis gali iškęsti nepirkęs tokio leidinio. Pirkto ir pirko viską, kas tik pasirodė gatvėse, ypač pirmomis karo dienomis. Žinių skleidimas ėjo žaibo greitumu. Dar įvykis nepasibaigė, o jis jau buvo visiškai aprašytas. Buvo leidinių, kurie aprašė kai kuriuos įvykius anksčiau, negu jie įvyko. Pavyzdžiui, japonų lėktuvų puolimus. Dalykas, mat, buvo

tus, stebuklingus įvykius. „Vienas Čangas išdaužė šimtą japoniškų neūžaugų“ — skelbė vienas moskitų dideliais kabliais ir toliau aprašinėjo, kaip vienas milžiniško sudėjimo kinietis, įsitaisęs storą plieno skydą, atkišęs jį prieš „niponų“ kulksvaidžius, pribėgo prie jų linijų ir, peršokęs per barikadą, plačiu storu kinišku kardu iškapojo 200 „makakų“ ir sugrįžo į savo apkasus pailsęs. „Geležiniašoniai atvyko į Čapejū“, — skelbė kitas moskitas, ir aprašinėjo, kaip fronte pasirodė nauji nuogi kareiviai, krūtines apsidengę storo šilko neperšaunamais šalmais, galvą, pečius, blauzdas ir šonus apsidengę geležies padangom. Jų kulkos neima. Jie kitokio ginklo neturi, kaip tik plačius kinų skliutus — kardus. „Keturi tankai pateko į duobę ir negali išsirepečkinti“. Minos sudraskė „makakų“ pulką, „Niponų“ būrys pasivaišino žiurkių pyragaičiais ir iškrito negyvas.“ „Maištas „niponų“ pulke, išbadyti karo iniciatoriai“. Kareivis Vangas mirė su laiminga šypsena, sužinojęs, kad jo granata sudraskė „makaką“, ir šimtai panašių įvykių. Tie aprašymai jaudino kiekvieną, o ypač jaunimą, ir jo, iš tikro, niekuomet netrūko kinų savanorių eilėse. Jaunimas tikrai stengėsi per veiksmus pamėgdžioti kas buvo aprašyta „moskitų“ ląkštuose. Kinai, iš tikrųjų, parodė nepaprastą drąsumą Šanchajaus kare. Dabar jau yra apskaičiuota, kad Čapejū jie paklojo 8.000 vyrų, ir todėl savo, kaip kovotojų garbę žymiai pakėlė. Dideli plakatai ant kinų namų skelbė: „Kinai piliečiai gyvuos, Kinija mirs, kinai piliečiai mirs, Kinija gyvuos — eikime vyrai mirti, kad Kinija ir jos laisvė gyvuotų!“ Tai buvo smarkiai ir tiesiai pasakyta. Šanchajaus karas taip pat, kaip ir kiti iki šiol buvę karai, įrodo, kad reikia nebijoti mirti, norint, kad būtų apginta šalis ir atitaisytos skriaudos. Tikrai kinišku praktiškumu ir gudrumu kinų gyvenamuose kvartaluose kasdien ėjo paskaitos, įrodinėjančios, kad mirtį visai nėra baisu, ypač žygy; mirtis tėra baisi lovoj.

Daug kinų ūpui pakelti padėjo žinios, kad Amerika ateinanti kinams padėti; Vokietija atsiunčianti

Japonų lauko patranka (3 colių) Čapejaus gatvėse apšaudo kinų „šnaiperius“. Nors jų griaunamoji galia nedidelė, bet vis dėlto prieš kulksvaidininkus, įsistiprinusius mūruose, buvo naudinga priemonė.

buvo išleistas pirmasai kinų dienraštis, iki šiol išmokta kaip reikia rašyti. Ir šiaipjau laikraštinė pramonė Kinuose aukštai stovi. Viename Šanchajuje yra 6 didžiuliai „paklodiniai“ dienraščiai, visai moderniškai įtaisytom redakcijom ir rotacinėm mašinom ir šimtai mažiukų, vieno knygos lapo dydžio, išmargintų kabliu-kabliais ir jų rezginiais — kinų stulpiniu raštu. Tie laikraštukai kažin kieno buvo praminti „moskitais“ (uodais), nes jie smulkiai, bet skaudžiai gilia. Tai taikos metu. O karo metu, prasidėjus šūviams Čapejū, prasidėjo kažin koks laikraštinis vėsus, stačiai pamišimas. Miesto gatvės buvo užverstos lapais-lapeliais. Kas pusė minutės rodėsi naujas ekstra leidinys. Nugriebs redaktorius kokią menką, dviejų eilučių, žinutę iš

toks: japonų lėktuvai lakstė beveik reguliariai kas rytas, maždaug tarp pusės septintos ir aštuntos. Jų mėgiamiausias taikinys buvo „šiaurės geležinkelio stotis“, kurion jie kasdien numesdavo apie porą tuzinų bombų. Vieną rytą japonų lėktuvai dar tik birzgė ore, o iš vienos spaustuvės išlėkė pardavėjai jau šaukė: „Naujas „makaku“ lėktuvų puolimas. Numesta per du tuzinų bombų šiaurės stoties srity. Nukauta tik sena katė ir sugriauta keletas nekaltų gyventojų fanzų.“ Visi tie „moskitai“ — mašalai, kaip susitarę, rašė tik vienus laimėjimus. Nuostabiai išeidavo, kad vienas ir tas pačias kautynes laimėdavo japonai ir kinai. Kad būtų daugiau romantiškumo „šūvio paleidime į makaką“, moskitai kasdien rašė apie didvyriškus žygius, nepapras-

savo nuodingų dujų dirbėjus-specialistus, kad užsienio kinai rašosi savanoriais ir renka milijonus aukų naujausiems ginklams ištaisyti, nes ginklų kinams, iš tikrųjų, trūko. Iš pradžių jie artilerijos beveik neturėjo ir savo visuomenės spaudžiamai, kodėl kinų pusėj negirdėti jokio žmoniško dundėjimo, turėjo paskubomis išsigyti nors minosvaidžius, kad būtų bent girdėtis kovos. Kai nuo minų sprogimo birėjo langai gretimose „Setlemento“ gatvėse, kinai pasididžiudami kalbėjo: „tai mūsų didžiosios patrankos gaudžia.“

Spaudos sukelta gera kinų nuotaika nenupuolė net ir tada, kai jų kariuomenė, gresiamą apsupti iš kairiojo sparno (iškėlus japonų desantą Liuho), pasitraukė iš Čapejaus už 20 kilometrų. Šanchajiečiai-kinai laidė vieną vakarą petardas ir feierverkus, švėsdami savo pergale fronte. Stačiai nepalaužiama tautos dvasia!

Ko siekė Japonija Šanchajuje? Šiandien niekam nereikia aiškinti, kad tokios karo priežastys, kaip laikraščių gailėjimas, kad nebuvo nužudytas japonų mikado, arba budistų vienuolio sumušimas, ar priešjaponiškų organizacijų atsišaukimai, dar nėra tikros karo priežastys. Tai yra pagal lietuvišką patarlę: tik lazdos radimas norint šunį mušti.“ Priežastys glūdi giliau. Japonijai yra per ankšta namie. Ten kiekviena žemės pėdelė išnaudojama, jūra išvaščiūguojama visur pakrantėmis iki dugno, ir visų gyventojų ji pati iš namų gamybos išmaitinti negali. Tai yra viena priežasčių. Be to, kada Europa žudėsi per didįjį karą, Japonija sukūrė milžinišką pramonę, galinčią patenkinti visas Azijos rinkas. Ji daugiausia išvežinėjo savo prekių į Kiniją, pirkusią kasmet Japonijoje beveik už 1 milijardą litų medvilnės audinių, ryžių ir kitokių maisto produktų. Bet Kinija nuo 1912 metų, kai buvo nuversta joje monarchija, rūpinasi sukurti savo pramonę ir nusikratyti visų svetimų prekių ir svetimos įtakos, o ypač Japonijos, kuri Kinijos laikoma autokratine šalimi. Japonija stengėsi sudaryti ir palaikyti panazijatinę sąjungą iš išsivadavusių Azijos tautų, ir jai vadovauti. Bet Kinija nepritarusi tai japonų užgaidai ir pati save laiko galingiausia pasauly šalimi, galinčia Azijai vadovauti. Sakoma, kad Japonija puolusi Šanchajų Kiniją,

kad priverstų ją greičiau susijungti, susitvarkyti viduje, kad ji galėtų netolimoje ateity nusikratyti Europos atėjų. Taip pat spėjama, kad Šanchajaus žygiu Japonija norėjusi susigrąžinti sau Kinijos rinką ir priversti panaikinti jų prekių boikotą, pridariusį jiems tiek nuostolių. Yra nuomonių, kad Šanchajaus apylinkę japonai užėmė, kaip laidą pripažinti Mandžūrijos atsiskyrimą nuo Kinijos. Ji sutiksianti visai iš čia pasitraukti, jei Kinija pripažins Mandžūrijos nepriklausomybę ir pasižadės ten daugiau nekariauti. Mandžūrija šiuo metu jau yra pasiskelbusi nepriklausoma valstybe, skubotai organizuoja savo valstybės aparatą, japonų globojamą, kariuomenę ir laivyną. Kai kas Japonijai nori pri-

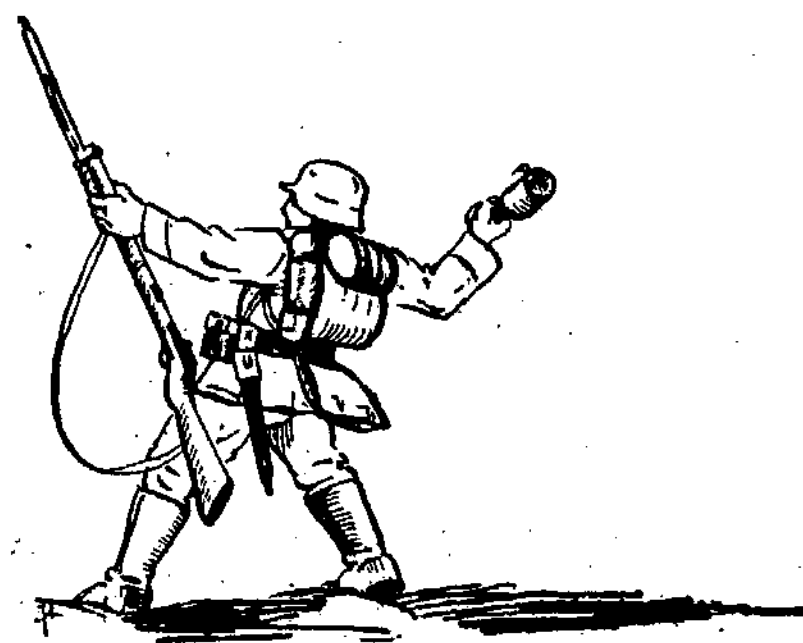
mo dėl šių žemių, tam tikrų nemažomų spyruoklių Japonija buvusi pastūmėta į gretimus Vakarus ir apytuštę šiaurę — Paamūry ir Kamčatkoj, kur yra neapgyventi miškai ir upynai, ir daug aukso, sidabro, švino, anglies ir kitokių kasyklų ir našių žvejybai vietų. Gal ir ne dėl kurios vienos, bet ir dėl visų tų priežasčių kartu, Japonija išėjo į šį žygį ir gal nė kokių spyruoklių nepastūmėta, o savo pačios sumanymu. Laiką savo žygiui Japonija pasirinko labai gerą: kai visame pasauly siaučia ūkio krizis ir kai tautos iš naujo pradėjo karo sukeltus ginčus dėl visokių reparaacijų, dėl teritorijų ir valdymo sistemų. Tuo tarpu Japonija visur yra laimėtoja. Šanchajų ji yra atstūmusi kinų jėgas, Mandžūrija yra atsisky-

Čapejaus reginys po 34 kautynių dienų (japonų lėktuvų ir artilerijos sunaikintas).

mesti dar toliau einančių planų. Sakoma, kad ji virtusi vienintelė šalį pasauly, griežtai pasiryžusi ginklu nukariauti raudonąjį pavojų. Šanchajaus žygis tai buvęs tik užpakalio apgynimas prieš didesnę žygį, įvyksiantį šią vasarą toliau į šiaurės Mandžūriją ir net į Rytų Sibirą, jei bus reikalo. Vokiečių generolas Liudendorfas yra pranašavęs savo atsiminimuose apie didįjį karą, kad šiais 1932 metais prasidėsias naujas pasaulio karas, kuriame Vokietija dalyvausianti petys į petį su Rusija ir Kinija. Jei tai pasirodytų ne klaidėjimu, bet tikruma, tai japonai Mandžūrijos ir šiuo Šanchajaus žygiu būtų atlikę gerą paruošiamą žingsnį sutrukdyti Vokietijos susijungimą su Kinija ir Rusijos dalimi Sibire. Yra ir dar viena nuomonė. Japonija buvo besidairanti naujų plotų į pietus nuo jos, kur yra Amerikos Filipinai, Anglijos Malajai, Australija ir Olandijos Zundo salynas. Išvengti susidūri-

rusi nuo Kinijos Japonijos noru ir Rytų Kinijos geležinkelis faktinai yra jos rankose, pasiektas beveik be kraujo praliejimo. Ar tas laimėjimas ir toliau pasiliks Japonijos naudai ir kokių įvykių Tolimuose Rytuose kils iš šių žygių, tai netolimas laikas turės parodyti. Gyveną Tolimuosiuose Rytuose europiečiai mano, kad Šanchajaus ir Mandžūrijos žygiais viskas dar nesi-
baigs.
M. Š.

Kvėpavimo lavinimai

Šiandieniniai reikalavimai, kurie statomi kiekvienam kovotojui, reikalauja ne tik didelio pasirengimo taktikos srity, bet taip pat ir vispusiškų išlavintų kūno jėgų. Kiekvienas gerai supranta, koki sunkūs ir varginanti egzaminai laukia karių kautynių lauke. Tas taktiškas, techniškasis ir kūno jėgų pasirengimas atliekamas labai sumaniai, planingai ir dar taikos metu turi būti nuolat kartojamas, vykdomas.

Mano tikslas yra pastebėti šiame straipsnely keletą labai nau-

krūtinės dėže, kad pastaroji nuo pat diafragmos apačios prisipildytų oru, ir tas kvėpimas eina toliau krūtinės dėžės šonais, kol pripildoma plaučių viršūnės. Tą lengvai patikrinti gali kiekvienas atsistojęs prieš veidrodį, žinoma, jei mokės taip pilnai kvėpuoti. Gerai mums žinoma, kad gilūs kvėpavimai pagreitina kūno kraujotaką, priduoja daug energijos, judrumo, patvarumo, žodžiu, neišsemiamos kūnui naudos. Bet visa tai turi būti atlikta gryname ore arba gerai pravedintam kambary. Visi šie

liai plaučių viršūnėmis įkvėpt ir kas kiekvienas žingsnis iškvėpt.

2. Kas du žingsniai įkvėpt ir per tokį pat žingsnių skaičių iškvėpt. (Visa krūtinės dėže kvėpuot, k. t. visais plaučiais ir stengtis kaip galima daugiau įtraukti oro per tuos du žings.).

3. Į patogų žingsnių skaičių įkvėpt ir kuo per ilgesnį — iškvėpt. Pv. 4 — 15, 6 — 24, 8 — 30 ir pan.

4. Kuo per ilgesnį žingsn. sk. įkvėpt ir per ilgesnį — iškvėpt. Pv. 12 — 35, 16 — 40.

5. Kuo per trumpesnį žingsn. sk. įkvėpt, kuo ilgesnis — iškvėpt. Pv. 4 — 30, 5 — 36.

6. Kuo per trumpesnį žingsn. sk. įkvėpt ir kuo per trumpesnį — iškvėpt.

Pirmieji du pratimai labai apvalo plaučių viršūnes nuo įvairių dulkių, kartu apsaugoja nuo sugedimo, nes gerai žinome, kad plaučiai pradeda gesti nuo viršūnių. Šiuos pratimus kasdien sistematiškai atliekant, pajusite kūne didelį pakitėjimą sveikatos stiprumo, energijos ir kt. atžvilgiais. Be to, kiekvienas įpras alsuoti visais plaučiais, todėl ištikus kokiems nors staigiems judesiams: bėgimui, smarkiam ėjimui, plaučius turės paruoštus ir lengvai galės alsuoti ne per burną, bet per nosį ir tas alsavimas niekad nedusins, nes bus pilnas, kitaip tariant, toks, kokio reikalaus žmogaus organizmas greičiau judant. Ateity parašysiu apie kvėpavimo lavinimą atliekant judesius.

Kęstutietis.

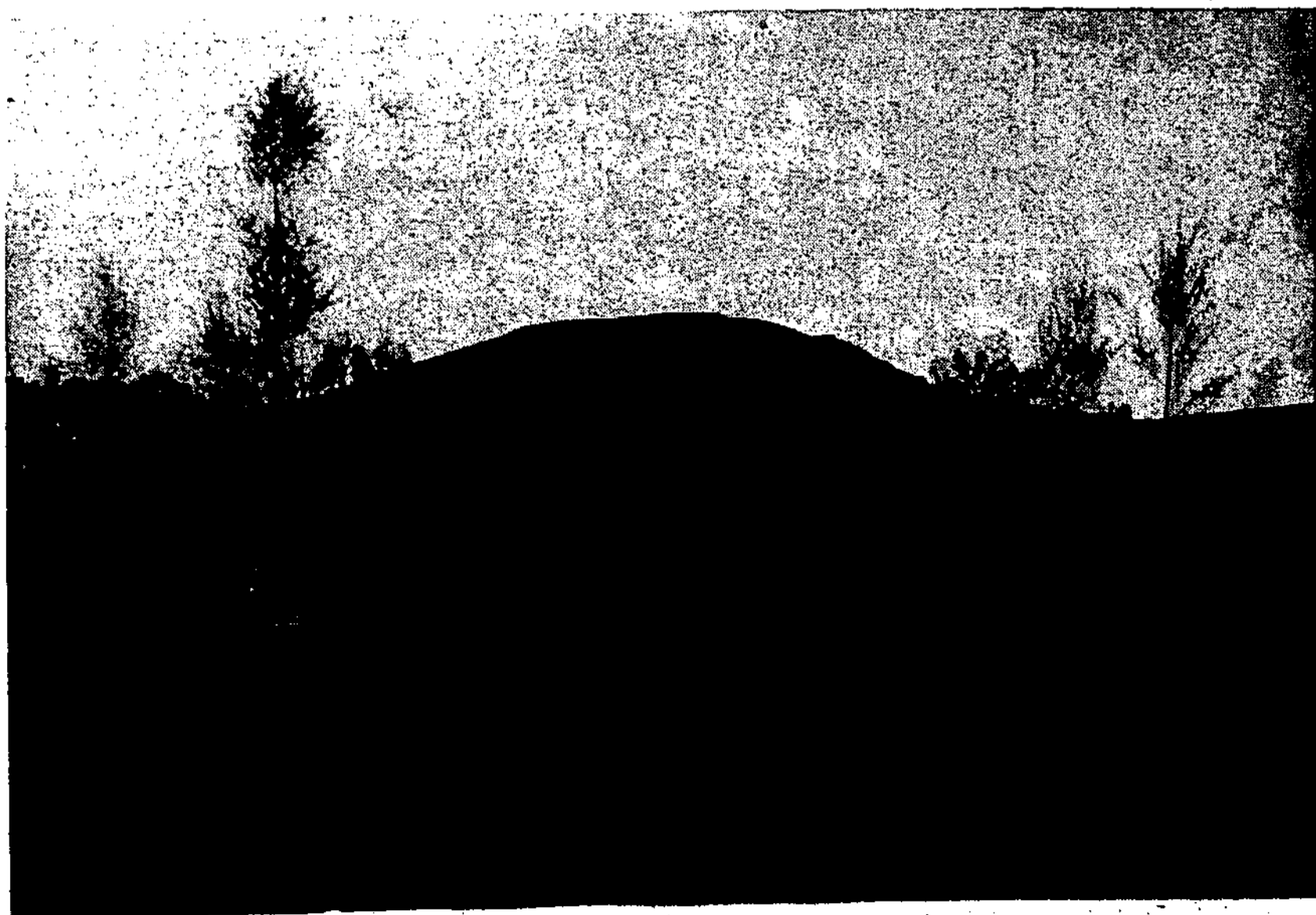
9 p. p. mokoma kuopa. 3 2

dingų patarimų, nurodymų dėl kvėpavimo organų veikimo, patobulinimo arba, kitaip tariant, eilę kvėpavimo lavinimų, kurių pagalba gali kiekvienas apsisaugoti nuo džiuvos, padidinti plaučių veikimą, žodžiu, suteikti organizmui visokeriopos naudos. Tas svarbu kiekvienam kariui, ypač kariams sportininkams, kuriems taip pat šioje srityje daug trūksta žinių apie kvėpavimo taisyklingumą, naudą ir tinkamą jo panaudojimą.

Žmogus, kaip ir kiekvienas gamtos tvarinys, savo gyvybę palaiko oru (neminint kitų reikalingų faktorių, pvzd., maisto). Juo mes daugiau judėsime, dirbsime ar kt., tuo kvėpavimas vyksta didesnis, gilesnis, kitaip tariant, tuo smarkiau dirba mūsų plaučiai, nes nuo didesnio judėjimo organizmas reikalauja daugiau oro. Norint palaikyti gilų kvėpavimą, apie kurio naudą trumpai paminėjau, turiu priminti, kad tas gilus įtraukimas oro į plaučius, pilna krūtinės dėže, pareina nuo to, kaip kuris iš mūsų moka kvėpuoti. Normaliai, beveik dauguma, kvėpuoja tik plaučių dalim, ar tai apatine dalimi, šonais ir pan., bet pilno gilaus kvėpavimo nemoka įvykdyti. Kaip taisyklė, kvėpuoti reikia tik per nosį ir visais plaučiais, visa

kvėpavimo lavinimai, kuriuos nurodau, atliekami tik einant normalaus žingsnio taktu. Reikalinga juos atlikti kiekvieną dieną, kada kur nors žygiuojant. Pravartu ir sakysiu, labai naudinga, ypač rytą atsikėlus, einant tarnybon arba išėjus kur nors iš tvankesnio oro ir pan.

1. Kas kiekvienas žingsnis gi-

Šatrijos kalnas netoli Luokės (Žemaitijoje).

Kariškas žaidimas „Karas“

Atliekamą nuo darbo laiką karys labai įvairiai praleidžia: skaito laikraščius, rašo laiškus, paklauso radio, būrelis susirinkęs daineles traukia; neretai jau užtiksi ir šachmatus. Kortos išėjo iš mados ir retai užtinkamos.

Čia aprašysiu vieną žaidimą, kuris ne tik yra įdomus, bet svarbiausia — jis yra kariškas. Dar 1919 m. fronte turėjau progos šį žaidimą paskleisti karių tarpe, kur jis vėliau buvo mėgiamiausias karių žaidimas. Šis žaidimas yra tikrai kariškas, nes čia daug realiau ir suprantamiau „kariaujama“, negu šachmatais. Jis populiariškesnis ir lengvesnis. Šachmatuose žaidimas atviras: visos priešų jėgos matomos. Čia kaip ir tikrajame kare, priešų jėgų paskirstymas kautynių lauke nežinomas. Čia yra įvairių ginklo rūšių. Nežinant priešų, čia reikalinga greit orientuotis, susivokti,

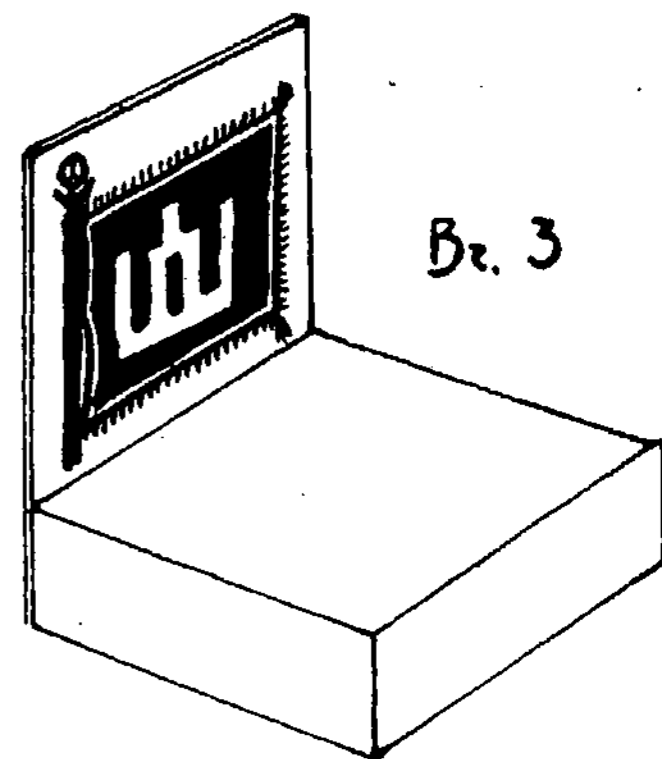
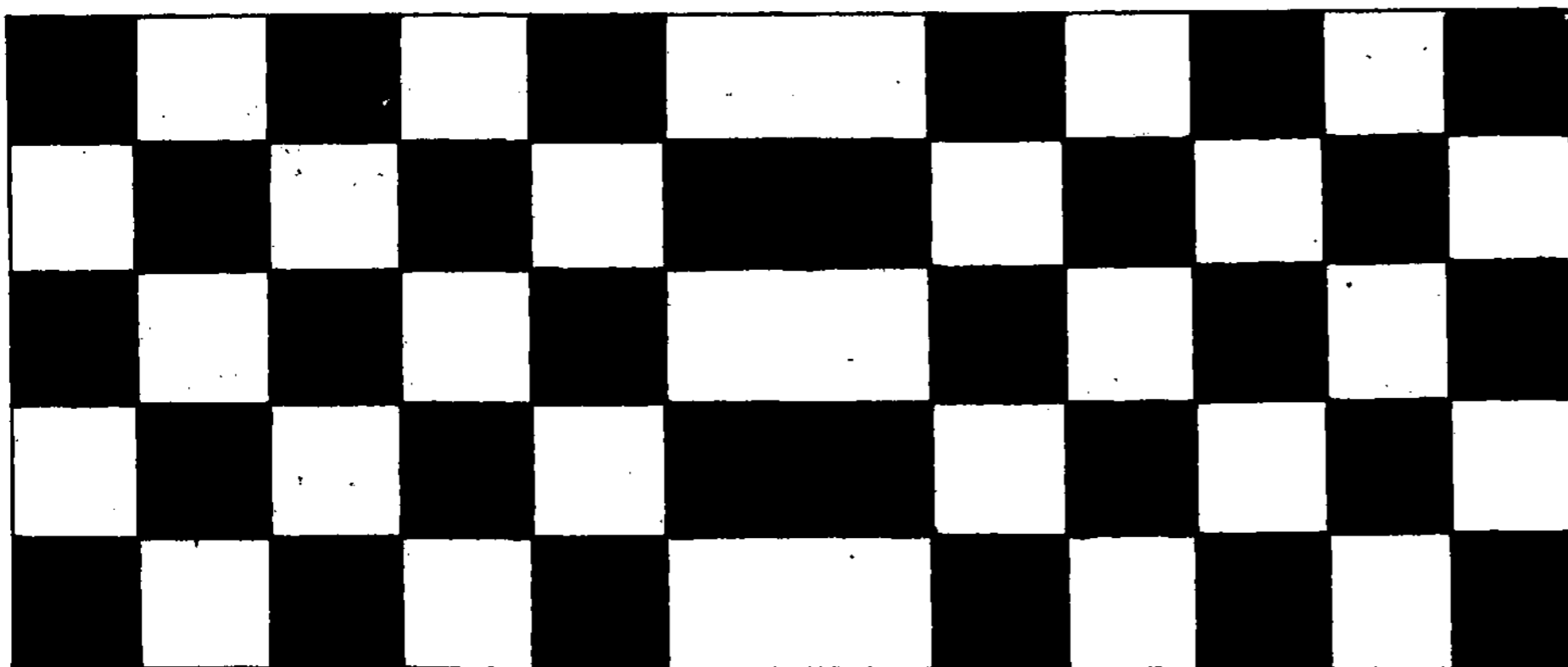
kalnėj. Tas ypač liečia lygius laipsnius. Laimi esąs aukštumoje. Aukštuma — juodieji kvadratai; žemuma, pakalnė — baltieji. Aukštesnysis laipsnis, kad ir žemumoje būdamas, laimi.

Dabar, trumpai susipažinę su žaidimo esme, turime jį pasidirdinti:

Pirmiausia reikalinga nupiešti lentą, kaip parodyta brėž. 1. Kvadratai 5×5 cm. Tiltai, jungiantieji du lauku, dviejų kvadratų ilgio. Nupiešę lentą, dabar pasigaminkime 50 medžio kvadratėlių $4,5 \times 4,5$ cm. storio 1,5, prie kurių prikalsime ar priklijuosime reikalingas figūras.

Iškirpęs iš balto ir raudono popieriaus po 25 kvadratus $4,5 \times 6$ cm., nupieškime šias figūras (žiūr. brėž. 2), palikdami apačioje po 1,5 cm., kur bus prikalmi medžio kvadratėliai.

Br. 1

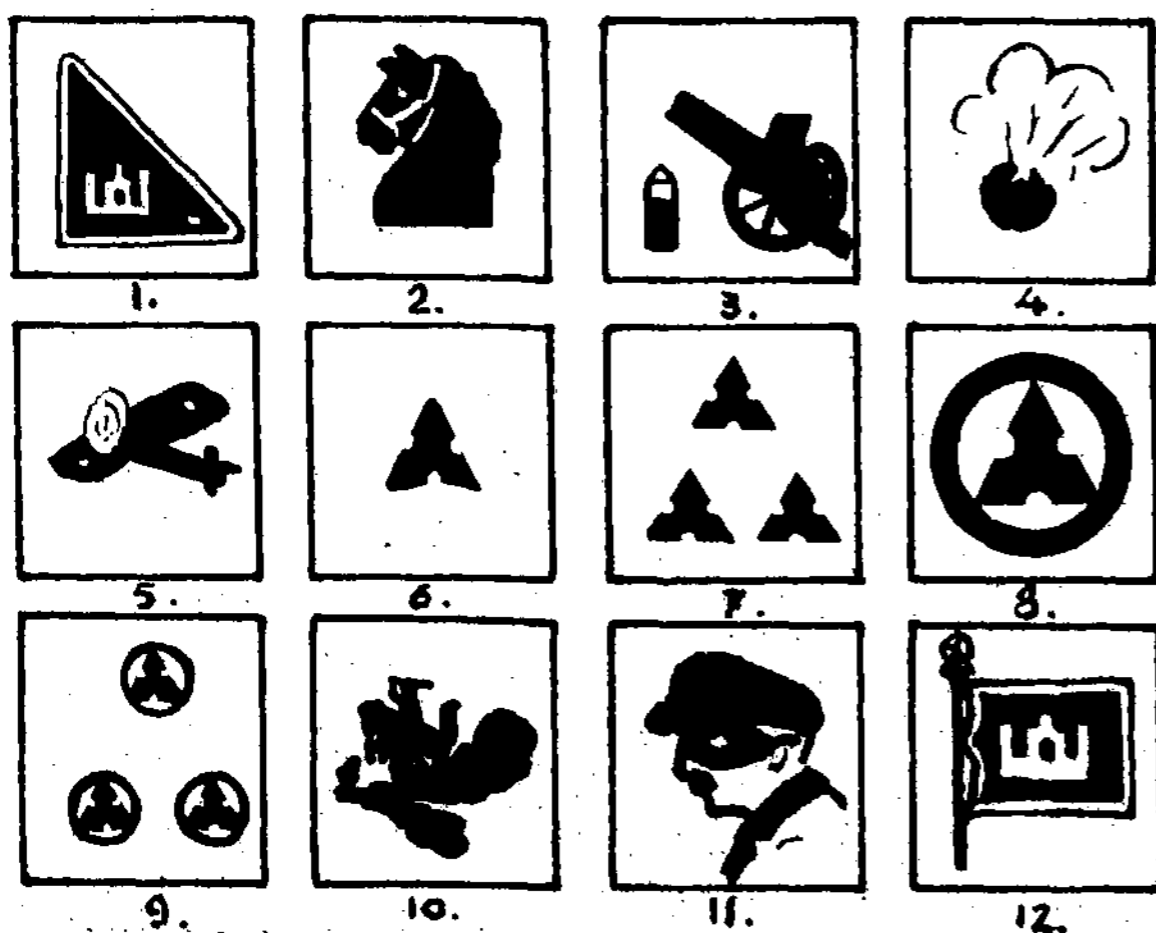
Br. 3

kad su mažais nuostoliais daugiausia laimėtum. Kaip gyvenime, taip ir čia, vėliava yra garbės simbolis. Jos nustojęs, vadinasi, esi nugalėtas. Todėl šiame žaidime ir reikalinga nusimanyti taip savo jėgas sugrupuoti lentoje, kad vėliava būtų sunkiausiai prieinama. Šiame žaidime yra ir artilerija, ir minos, ir lėktuvai, kurie iškelia į padanges puolančius, bet gali ir pačius pradžudyti. Vyresnysis muša žemesnį. Visados užėmusio aukštumą padėtis yra geresnė, negu atsidūrusio pa-

Kiekvienai partijai reikalinga šių figūrų:

1) pėstininkų	— 5 figūros
2) raitininkų	— 4 „
3) baterijų	— 2 „
4) minų	— 3 „
5) lėktuvų	— 3 „
6) leitenantų	— 2 „
7) kapitonas	— 1 „
8) majoras	— 1 „
9) pulkininkas	— 1 „
10) generolas	— 1 „
11) šnipas	— 1 „
12) vėliava	— 1 „

Br. 2

Geriau yra išpieštas figūras užklijuoti ant tokių pat kartono kvadratų, tuomet gausime tvirtas figūras, kurios ilgiau pravers. Jau suklijuotus lapelius prikallama prie medžio kvadratų ir gauname figūrą (brėž. 3).

Dabar jau turime viską, ir galime žaisti.

Savo lauke išdėstome ant 25 kvadratų 25 figūras taip, kad vėliava būtų geriausiai apsaugota. Visos figūros statomos nugaromis į priešą. Čia jau reikia įtvirtinti pėstininkus ir raitininkus aukštumoje, paliekant po 1 — 2 žvalgybai.

Kadangi šnipo rolė kare yra ypač svarbi, nes žinios apie priešą visad yra reikalingos, o mes žinome, kad savo laiku gauta žinia apie priešų rengimąsi pulti, tą puolimą žymiai susilpnina, nes mes jau būsime pasirengę, todėl šnipą reikalinga saugoti ir naudoti tik

Ukrainos etmonas Jonas Mazepa

(1632—1932)

Kovo 20 d. sukako lygiai 300 metų nuo gimimo dienos didžiojo kovotojo už Ukrainos valstybės nepriklausomybę etmono Jono Mazepos.

Pusiau pasakiško didvyrio asmenį atvaizdavo savo kūrinuose visa eilė garsiųjų Europos rašytojų, muzikų ir tapytojų.

Jonas Mazepa, gimęs 1632 m. kovo 20 d., senoje Ukrainos bajo-

Ukrainos etmonas Jonas Mazepa
(1632—1932).

ry šeimoj, mokėsi Kijeve, brolijos mokykloj (akademijoj), paskui tarnavo karaliaus ir D. L. Kunigaikščio Jono Kazimiero rūmuose. Jam buvo pavedamos svarbios diplomatinės misijos. 1687 m. Mazepa atsidūrė Ukrainos etmonų soste. Jo nepaprasti gabumai buvo priežastimi Mazepos išrinkimo etmonu.

Maskvos įtaka Ukrainoj per 35 met. nelaimingos rusų-ukrainiečių „sajungos“, etmono Bagdono Chmelnickio pasirašytos, labai sustiprėjo. Maskoliai rūpinosi, kad Ukrainos etmonas negalėtų sujungti savo tautos ir nesukeltų jos prieš Maskvos viešpatavimą. Ukrainos monarchijos visuomenė buvo sudemoralizuota kyšiais, papirkimais ir t. t. Viešpatavo anarchija, kaip ir Lenkijoj.

Jonas Mazepa, tapęs Ukrainos etmonu-monarchu, pradėjo atkaklią kovą. Jis norėjo išugdyti ukrainiečių tautoje valstybingumą. Rūpinosi mokyklomis, bažnyčiomis, kultūros įstaigomis ir t. t.

Nepaprastai sumanus politikas ir diplomatas, baus Maskvos priešas, Mazepa sugebėjo apgauti rusų gudruolį — carą Petrą I, kuris iki paskutinės valandėlės jų „tvirtos ir amžinos sąjungos“, nesuprato Mazepos asmens ir vaidmens.

Tačiau iš tuolaikinės Ukrainos visuomenės tik maža dalis suprato

ir palaikė etmoną jo žygyje. Kiti jau buvo anarchistais, menkais piliečiais.

1709 m., kai caras Petras I kariavo Ukrainos laukuose su švedų karalium Karoliu XII, etmonas Mazepa nutraukė pražūtingą Ukrainai sąjungą su Maskva, atvirai pasiskelbė švedų sąjungininku ir talkininku. Deja, kautynėse ties Poltavos miestu švedai ir Mazepos ukrainiečiai pralaimėjo. Juos sutriuškino Maskvos kareivių ir nesusipratusių kazokų pulkai.

Kai kurie istorikai kaltina etmoną, kad jis nepasirūpino plačiau paskleisti kazokų visuomenėje minties apie sąjungą su švedais. Bet kaip jis tai galėtų atlikti, jei net artimiausias etmono bendradarbis, Ukrainos generalinis teisėjas Kočubejus, buvo išdavęs carui slapčiausius Mazepos sumanymus. Tiesa, caras pasitikėjo Mazepos pasiteisinimu. Išdavikas Kočubejus baigė savo dienas nuo Maskvos budelių rankos.

Etmonui Mazepai nepasisekė atstatyti nepriklausomosios Ukrainos monarchijos. Jo didžioji siela ir giliai patriotiška širdis neišlaikė ištrėmimo. Savo žemėje jis negalėjo pasilikti. Senas etmonas baigė savo gyvenimo dienas toli nuo Ukrainos, svetimoj šaly.

Ukrainiečių tautai jis paliko įsakymą — kovoti už tėvynės išvadavimą. Šis įsakymas perduodamas nuo tėvų sūnams.

Mil.

sunkiomis valandomis. Jis reikalinga laikyti priešakinėje linijoje. Praktiškiausia — viename iš trijų kvadratų (juodųjų) pirmoje nuo tilto linijoje.

Sustačius visas figūras, jau ir pradėdame kariauti. Pirmieji puola raudonieji. Puolimas pradėdamas šitaip: figūrą, stovinčią ant balto kvadrato prieš tiltą, pastatome ant tilto. Tiltas einamas dviem ėjimais. Kadangi tiltas yra vienintelis kelias abiem kariuomenėm, lygūs laipsniai, susitikę ant tilto, abu žūva. Tuo tarpu ta pati figūra, susitikusi su kita, stovinčia kitoje tilto pusėje, jau muša nors ir lygų laipsnį.

Dabar, be dviejų žaidėjų, yra dar trečias — teisėjas. Jo pareiga apžiūrėti susitikusias figūras ir žemesnį laipsnį nuimti; lygius laipsnius — nuimti (figūrą, stovinčią ant balto kvadrato).

Keletas žodžių apie figūrų teises:

1. Visos figūros dalinamos į judančias ir stovinčias. Stovinčios yra: baterija, minos ir vėliava.
2. Figūros Nr. 1, 6, 7, 8, 9, 10 ir 11 vaikšto į visas šalis pirmyn ir atgal tik po vieną kvadratą.
3. Pėstininkas muša tik pėstininką ir raitininką.
4. Raitininkas šoka per du kvadratus į trečią. Kad apdumtų priešui akis, gali eiti ir po vieną kvadratą. Ima bateriją.

5. Baterija muša visus. Žūva nuo raitininko.

6. Mina muša visus. Sprogsta nuo lėktuvo bombardavimo.

7. Lėktuvas sprogdina tik minas. Žūva nuo baterijos. Sutikęs kitas figūras, atlieka žvalgybą (teisėjas parodo prieš figūrą) ir grįžta. Jei atlikęs žvalgybą negrįžo — žūva.

8. Leitenantas
Kapitonas
Majoras
Pulkininkas
ir
Generolas

muša tik žemesnius laipsnius.

9. Šnipas muša generolą. Žūva nuo visų. Užėjęs figūrai į užpakalį, ją muša.

10. Vėliavą ima visi.

11. Jausdama stipresnę figūrą ir nenorėdama patekti nelaisvėn — žudosi, šokdama nuo tilto.

12. Žaidimas laikomas laimėtu, jei paimama vėliava.

P a s t a b a. Jei abiejų pusių išmuštos visos judančios figūros, leidžiama pasirinkti po tris figūras ir tęsti žaidimą.

Stasys Oželis.

Įkurta aukštoji karo mokykla

Š. m. balandžio mėn. 1 d. Kaune, Miškų g., atidaryti generalio štabo kursai (Vytauto Didžiojo kariuomenės kursų skyrius). Atidarymo iškilnėse dalyvavo krašto apsaugos ministeris plk. Giedraitis, kursų vadovas — vyr. št. viršininkas gen. lt. Kubiliūnas, kursų dėkatoriai ir klausytojai.

Krašto apsaugos ministeris plk. Giedraitis, atidarydamas sakytus kursus, apibūdino tarptautinę ir Lietuvos būklę ir pabrėžė, kad kiekviena tauta pati turi rūpintis savo teisių bei nepriklausomybės gynimu. Paminėjęs kariuomenės reikšmę krašto gynime, pažymėjo šių kursų pribrendimo reikalą. Šia proga plk. Giedraitis perdavė Respublikos Prezidento linkėjimus sėkmingai dirbti užsibrėžtą darbą. To pat linkėjo kr. a. ministeris ir savo vardu.

Po to sekė programinė kursų vadovo gen. lt. Kubiliūno kalba.

Kursų darbas pradėtas Tautos himnu, po kurio gen. lt. Jackus laikė pirmąją paskaitą „Pėstininkų

manevras ir jo elementai“. Šios paskaitos klausė visi atidarymo dalyviai ir kursų klausytojai.

Generalio štabo kursų atidarymo dieną (1932-IV-1).

K. Ek. B-vės foto.

Vienas už visus

(Iš seno kareivio pasakojimų).

Buvome ilgu frontu apsikasę. Man ir mano ginklo draugų būreliui teko užsilikęs sodybos degėsiuose rūsys.

Patalpa buvo jauki: sienos išmuštos lentomis, kietas asla išklota šiaudais.

Jau antra diena fronte tylu. Saulė gražiai nušviečia apkasų iškasintą lauką, išsidraikiusias vielų užtvaras, artilerijos sviedinių išraustą žemę.

Į mūsų patalpą susirinkome devyniese. Neseniai gavom keletą laikraščių, kuriuos dabar užgulę skaitėm. Vienas, Lingaila, gal būt, kelintą kartą skaitė laišką. Pamiškėj pasigirdo šūviai. Visi sukluso. Šaudymas dažnėjo.

— Žvalgai susikovė. —

— Gal atakuoja? —

— Tegū pamėgina, mes jiems parodysim. — Tolumoje pasigirdo trenksmas. Ore sušvilpė. Mūsų apkaše visi nurimo: laukė krintančių artilerijos sviedinių. Švilpimas pasikartojė kelis kartus. Šnypšdamas įkrito į mūsų apkasą lengvosios artilerijos sviedinys. Nebuvo laiko gelbėtis, galvoti ir laukti. Įvyko netikėtas atsitikimas, kurio ir kitų karų istorijoje neteko, bent man, girdėti. Tai įvyko lietuvių kariuomenėje ir parodė, ką gali padaryti lietuviai.

Lingaila, pamatęs sviedinį, griuvo ant jo. Jis aukojo save už kitus. Suprato, kad jam užgriuvus sprogimo galia sumažės, kad visos skeveldros teks tik jam vienam, kad savo mirtimi išgelbės aštuonių draugų gyvybes.

Galingas, sudrebinęs žemę, sproginas išmetė Lingailą aukštyn. Kai nukrito, šis jau buvo sudraskytas ir miręs. Iš likusių aštuonių penki likom lengvai su-

žeisti, o trys visai nepaliesti. Mirtis fronte buvo paprastas kasdieninis dalykas, bet Lingailos mirtis, žmogaus, aukojusio save už draugus, mus giliai sujaučino. To užmiršti negalima. X.

Gražus leidinys.

P. H. Sarafinas išleido dailininko prof. Mackevičiaus pieštą spalvuotą Resp. Prezidento atvaizdą. Atvaizdo dydis 78 × 50 cm. Darbas atliktas Genevoje, Sodag heliografijoje. Atvaizdo kaina tik 6 litai.

Jau pats atvaizdo tapytojaus vardas yra stipri rekomendacija. Be to viso, darbas Sodago heliografijoje atliktas kuo puikiau. Žodžiu, šios laidos mūsų Tautos Vado atvaizdai bus valstybės, savivaldybių ir visuomenės įstaigų tikru papuošalu. Dėl atvaizdų kainos prieinamumo nesunku bus jį įsigyti ir atskiriems asmenims.

Saulutei atšildžius žemę.

Drausmė pr. mokykloje — kariško parengimo pradai

Kariško parengimo reikalas pradžios mokyklose nėra jau taip lengvai išrišamas. Jis čia atrodo gal ir per ankstyvus, gal ir iš principo nesvarstytinas, kaip dažnai apšaukiamas mokyklos militarinio požymys. Žinoma, jis, kariškas parengimas, yra gan jautrus, atseit pavojingas žaislas su mokyklos mokiniais. Bet ir niekuo nekaltas peilis, paduotas vaiko rankosna, jeigu nepaaiškinama jo žalingosios pusės — virsta baisiu, daug negerų dalykų atliekančiu įrankiu. Panašiai atsitinka ar atsitiktų ir su kariškuoju parengimu, jeigu jis būtų imamas nesąmoningai, neapgalvotai, nepritaikančiai vaiko amžiui, jo būdo savybėms, individualiems vaiko reikalams. Šiame dalyke reikia pažinti du veiksniai: vaikai ir pats kariškas pasirengimas.

Vaikai daugiau ar mažiau mokytojui yra žinomi, pažinti, žinomos jų būdo ir individualinės savybės. Kiek sunkiau yra su pačiu karišku parengimu. Jis nėra koks cirkuliarais ar įstatymais nustatytas mūsų pradžios mokykloms mokslo dalykas. Čia yra mokytojo vidujinio nusistatymo ir šio klausimo suviršinimo reikalas.

Žinau asmenų, kurie apie kariškąjį parengimą ima vaikams kalbėti tokiu tonu ir taip, kad pasijunti esąs kokioj nors kariškų mokslų akademijoje ir t. p. Aišku, čia yra vienašalus darbas, nesuprastas, nesugromuluotas. Iš to tik nukenčia mokykla ir pats kariškas parengimas įgauna visai kitokį vaizdą.

Dabar po tokių pastabų gal tūlas paklaustų, o nuo kurio galo ir kaip čia dabar šis darbas pradėti.

Čia reikia ieškoti tokių šio darbo pradžia dalykų, kurie rišasi vienas su kitu ir turi bendro tiek mokyklų, tiek kariškuose dalykuose.

Mano manymu, šis darbas geriau tiktų nuo drausmės pradėti. Juk drausmė, žinoma, rimta, sąmoninga drausmė mokyklų yra itin reikalinga. Joks rimtas darbas, nors ir pradžios mokyklų, be drausmės, be tam tikrų taisyklių ir tvarkos, nėra įmanomas. Kariuomenėj gi drausmė ir susiklausymas yra viso darbo pradžia ir pabaiga.

Kaip mes gražiai džiaugiamės ir grožimės, kada pamatome žygiuojančią drausmingą kariuomenės dalį. Mums gražu, mums patinka, mes didžiuojamės.

Ar negražu būtų matyti ir turėti drausmingą mūsų mažąją kartą? Juk ne iš ko kito, kaip iš jaunosios kartos laukiame drausmingų, tvarkingų ir susiklaususių piliečių.

Kad šiandien mūsų mokyklose nėra dar tinkamos ir nusistovėjusios drausmės, išplaukiančios iš pačių mokinių ir mokytojo širdies, nėra paslaptis. Drausmės atžvilgiu mūsų mokykla dažnai nukrypsta į kraštutinius. Ar perdėta drausmė — ar visai jos nėra.

Ar nebūtų kartu ir tiesioginis mokyklos uždavinys ir kariško parengimo pradai, jeigu mokyklai pavyzdį drausmės atžvilgiu paimtų kariuomenėje nusta-

tytą drausmę ir tvarką. Kiek šiandien įvairių nelaimingų atsitikimų yra mokyklose dėl drausmės stokos. O klasėse? Koks čia mišinys! Įvairūs, nelaiku ir nevietoje iškylą klausimai, trukdą ir mokyklos darbą ir pats mokins tampa ištižėliu, išsiblaškeliu. Jo šiems blogiems įpročiams duodama dar labiau bujoti, augti. Kariuomenė čia geriausias pavyzdys, kaip reikia drausmingai tvarkyti savo gyvenimą.

Kad ir bus klasėj drausmė, bet jeigu ji bus tik mokytojo „uždėta“, o ne pačių mokinių suprasta, sau giliai širdin paimta, nebus tikroji drausmė, nebus kiekvieno mokinio drausmė, bet bus mokytojo taisyklės, kurios, deja... nevisada bus atliekamos.

Sakoma, kad vaiką sukalti į kažin kokius pančius, uždėti jam karišką drausmingumą, yra nepedagogiška, negera, nemoderniška.

Su tokiu manymu negalima sutikti jau vien dėl to, kad per didelis laisvės teikimas yra kenksmingas ir suaugusiems, o ką jau bekalbėti apie vaikus, kurie savarankiškai gyventi dar nesugeba, nemoka įvertinti kitų pastangų ir nemoka sekti gerus pavyzdžius.

Nuoširdžios kariškos drausmės ir susiklausymo mūsų mokykla neturėtų neigti, bet visur, kur tik galima ir įmanoma, ją toleruoti, įnešti. Juk jai ne šiandien, tai ryt teks „paragauti“ tos kariškos drausmės, teks ją pažinti.

Kalbėjau su vienu atsarginiu šia tema. Ir ką jis pasakė? Nugi tas žaliūkas, išstarnavęs kariuomenėje 1½ metų, paklaustas kaip jam patikę pirmosios dienos mūsų kariuomenėje, atsakė: „Pirmos dienos labai sunkios. Nežinai kaip ir įtikti. Todėl, kad buvau jokios drausmės nepažinęs.“ Nugi, sakau, lankei mokyklą, ten buvo šiokia tokia drausmė. „Et, sako, kas ten per drausmė! Kad nors panašumo būtų buvę, būtų nereikėję daug vargti, nes būt buvęs įprastas dalykas.“ Šie mūsų kaimo jaunuolio žodžiai yra labai įsidėmėtini ir gilios tiesos daug turį.

Mokykloje turi būt drausmė. Ji turi turėt kariškos drausmės pobūdį. Tai bus kariško parengimo pradai. Jų neturėtume vengti. Mokykla be drausmės — pakrikusi gauja. Bet ta drausmė tur būt nuoširdi, maloni, išplaukianti iš mokytojo ir mokinių širdies. Ji turi būt pagrįsta lietuviško susipratimo pradais ir principais.

Šios pastabos, norint duot supratimą vaikams apie kariuomenę, pravartu pastudijuoti, aptarti kaip galima to atsiekti.

Mok. J. Sl-tis.

Malėtų skautai. I „Vilniaus“ dr-vės skautai ir skautės, globėjų ir draugininko pastangų dėka, visi, be išimties, įsigijo uniformas, kurios dėvėjimas, ne pamokų metu, būtinas. Prieš pat Velykas pasirodė dr-vės laikraštis „Malėtų Skautas“, Nr. 1.

Kovo 29 d. buvo suruošti egzaminai į II-į patyr. l.

Skautės deda pastangas atsiskirti. Tuoj atgaivins „Živilės“ dr-vę. Joms vadovauja p. V. Taškūnienė.

Globėjo p. direkt. Alf. Taškūno ir dr-ko paskilt. St. Pelakausko pastangomis organizuojama miesto skautų dr-vė. Darbas sekasi.

Kairtonio Kelmas.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

„Perikola“ kariams.

Balandžio mėn. 4 d. Valstybės Teatre Kauno įgulai buvo vaidinama „Perikola“. Pilnutėlis teatras įvairių ginklo rūšių karių. Aišku, visa įgula negalėjo tilpti, nors ir į tokį erdvų teatrą. Iš kiekvienos dalies nedaug buvo išrinktųjų, kurie gavę bilietus galėjo sėdėti sau parterėje ir ložėse, patogiose kėdėse ir pasigėrėti muzika ir mūsų artistų aukštu menu. Bet už tai parėję jie nepašykštės pasakojimų savo draugams apie įdomius komiškus išsireiškimus, o ypač kariams pritaikintus. Mat, „Perikola“ yra vaidinimas pačių artistų sukurtas. Ten kiekvienas artistas pats pritaiko sau žodžius ir režisoriaus suderinti sudaro gražų vaidinimą — operetę. „Perikola“ visus plaka, ji apima kasdieninį gyvenimą, dienos įvykius.

Argi nejuokinga, įsivaizdinkit sau, jei iš scenos girdi, kaip gubernatorius žada savo „adjutantams“ 20 parų arba kelias valandas „džiovinti šautuvą“, kada kalba apie eilinius, grandinius, viršilą, kuopos dežurą, apie bulvių skutimą ir t. t. Visiems labai patiko ir garsių aplodismentų sulaukė peoviakas — „Vendziagolska“ šlėkta, kuris kalbėjo lenkiškai ir jau 12 metų kalė „dziurką“ su „scezoriku“, kad iš kalėjimo pabėgtų ir pabėgęs, su Perikola ir jos vyru, nuvažiavo „do Varšava“. Kritiškos pastabos ir juokas lydėjo „armiją“ kažin kokiais keistais šalmais ir viduramžių plieno šarvais. O tas jų vadas... daugiau panašus į bandyklę... ir bendrai viskas taip juokinga, be galo juokinga...

Prisijuokę lig ašarų, linksmi grįžo kariai dėkodami tai nematomai rankai, kuri taip duosniai apdovanoja juos tokiais malonumais, pajvairindama jų kasdieninį darbą.

Valevičius.

5 p. D. L. K. Kęstučio pulkas.

Kovo mėn. 22 d. kuopa atliko nakties užsiėmimus. Buvo suskirstyta į kautynių skyrius. Iš jų vieni buvo išstatyti į lauko sargybas. Kiti ėjo jas nuimti. Kurie buvo lauko sargybose džiūgavo, kad jiems sekti padės skaidri mėnulio šviesa. Bet jų „priešas“ apsilviko baltais rūbais ir pridengti užėjusių rūkų taip priartėjo, kad kai kurie postai nespėjo nė pranešti apie gresiantį pavojų. Po šių užsiėmimų būrių vadai pagal žemėlapi būrininkams liepė nuvesti būrius ant vienos kryžkelės. Tai įvykdyti, rodos, nesunku, bet gerai nepažindami žemėlapi, o ypač naktį, labai greitai gali paklysti. Kada kuopa susirinko; kuopos vadas padėjo už pastangas užsiėmimuose, o kuopa grausmingu „Tėvynės labui“ sutrikdė nakties tylumą.

V. p. Grigalavičius.

Pionierių batalionas.

Kovo 24 d. pionierius aplankė 1 gusarų D. L. E. J. Radvilos pulko kariūnai aspirantai. Buvo nuvesti į mokomos kuopos pavyzdžių klasę, kur apžiūrėjo įvairius modelius iš pionierių specialybės. Aiškino kap. Eidukaitis. Kariūnai aspirantai, kaip būsimeji ats. leitenantai, viskuo labai domėjosi. Iš tikrųjų, yra kuo domėtis. Klasė tikrai pavyzdinga ir turtinga modeliais bei brėžiniais. Be to, kareivių kliube susipažino su maskavimo priemonėmis.

Š-lvs.

Mirė.

Š. m. kovo mėn. 13 d. nusižudė 4 pėst. L. K. Mindaugo pulko jaun. kareivis Povilas Kaminskas, kilęs iš Ukmergės miesto. Velionis palaidotas Ukmergės stačiatikių kapinėse.

Š. m. kovo mėn. 1 d. Karo ligoninėje mirė 4 pėst. L. K. Mindaugo pulko 2 kuopos jaun. pusk. Jonas Mickevičius. Velionis buvo kilęs iš Panevėžio valsč., Savitiškių dvaro. Buvo baigęs pradžios mokyklą. Kuopoje buvo vienas pavyzdingųjų puskarininkių. Be kitų gabumų, mokėjo neblogai lipdyti. Kuopai yra nulipdęs keletą atmintinų dalykėlių.

Baigęs būtinąją karo tarnybą, svajojo palikti liktinu. Bet... nelemtoji mirtis, beveik tą pačią dieną, kai jo kiti draugai išvyko į atsargą, išskyrė jį ir iš atsargos karių tarpo.

Palaidotas A. Šančių karių kapinėse.

Ilsėkis ramiai!

7 pėst. Ž. K. Butegidžio pulkas.

Puskarininkų kursų III laida. Š. m. sausio mėn. buvo su-ruošti pulko puskarininkiams kariško parengimo kursai, kurie truko tris mėnesius. Tokio pobūdžio kursai ruošiami pulke kelintą kartą. Šios laidos puskarininkiai kursus baigė gerai. Nedaugelis gavo pažymėjimus „patenkinamai“. Kursuose susipažinta su įvairiomis ginklų rūšimis, karo taktika lauke, dujų taktika ir daug kitų kariams-instruktoriaus reikalingų dalykų.

J. K.

Kariuomenės teismo kronika.

— 1 pėst. pulko eilinis Malinauskas Kazys buvo paleistas 3 d. atostogų. Tačiau jis iš atostogų negrįžo į savo dalį, o nuklydo į Vokietiją, iš ten — į okupuotą Lietuvą, kur prisiplakęs prie „plečkaitininkų“ organizacijos ėmė varyti „senoj dirvoj naują vagą“, atseit — gabenti į Lietuvą draustinę literatūrą. Kartą tas „knygnešys“ pateko į pasienio policijos rankas ir karo lauko teismo už tai buvo nubaustas mirties bausme, kurią Respublikos Prezidentas pakeitė ligi gyvos galvos s. kalėjimo, o vėliau dar sumažino ligi 10 metų to pat kalėjimo. Bet tos bausmės dar neužteko. Mat, Malinauskas buvo pabėgęs iš kariuomenės ir praleidęs valdiškus daiktus. Už pastaruosius nusikaltimus teismas kovo 10 d. nubaudė jį dar 4 metais 6 mėn. sunk. kalėjimo.

— 2-jo ulonų pulko ulonas Guoba Leonardas 1922 m. ėjo eskadrono ūkvedžio pareigas. Čia jis, susitaręs su kitu, nuo teismo pasislėpusiu, kareiviu ėmė šeimininkauti su valdiškais daiktais taip, kaip ir su savais. Už tokį tarnyboje pavesto turto eikvojimą Guobą kovo 14 d. nubaustas 4 metais s. d. kalėjimo ir priteista iš jo išieškoti praleistų daiktų vertė.

— 1932 m. sausio 19 d. Strupių kaimo gyventojas Fovas Jonas, eidamas į šakių miestą, pastebėjo ant vieno telegrafstulpio iškabintus lapelius. Surankiojo žmogelis juos ir susikrovęs sau į kišenę nudūlino į miestą. Čia susitikęs draugus pakišo jiems pasiskaityti. Skaitytojus pastebėjo policininkas, atėmė iš jų lapelius, o patį Fovą areštavo. Mat, lapeliai buvo komunistinio turinio, kuriuose buvo kurstoma nuversti esamą valdžią ir dabartinį visuomenės sutvarkymą. Teisme paaiškėjo, kad atsišaukimai pas Fovą pakliuvo atsitiktinai, be blogos valios ir išmanymo. Užtat jį rado nekaltu ir 1932 m. kovo 16 d. išteisino. Kažin dabar Fovas ir popierinį pinigą radęs prie stulpo ar beimtu?...

— Kovo 16, 17, 18 ir 19 d. kariuomenės teismo sesija Šiauliuose sprendė kelias įdomias bylas:

Kovo 16 d. 7 pėst. pulko naujokas Kleinas Aleksas 1931. XII. 28. iš savo dalies pabėgo ir slapstėsi ligi 1932 m. vasario 9 d., kada nusibodo benamiai trunkytis ir atvykęs į policiją pasisakė kas esąs. Kleinui paskyrė 2 metų sunkaus kalėjimo, bet pritaikė nusikaltimą švelninančias aplinkybes ir paliko jam tik 5 mėnesius karo kalėjimo.

— Neviešame teismo posėdyje buvo sprendžiama Šiaulių miesto gyventojos Rinkevičienės Apolonijos byla už spausdinimą ir platinimą priešvalstybinio turinio atsišaukimų. Rinkevičienė nubausta 5 metais sunkaus kalėjimo, tačiau teismas, turėdamas galvoje, kad tie atsišaukimai buvo nežymios reikšmės, bausmę jai sušvelnino ligi 2 metų 6 mėn. to pat kalėjimo.

— Joniškėlio policija, vykdydama Pasvalio n. taikos teisėjo sprendimą, nuvyko į Punkrelių kaimą pas ūkininkus Grabskius išvesti aprašyto už skolą Grabskių arklio. Tačiau Grabskiai geruoju nesutiko arklio atiduoti ir visa šeimyna, apsiginklavusi dalgiais ir kastuvais, apstojo tvartą ir grasindama „ginklais“ baidė policiją nuo kaštaniuko. Pagaliau toji karinga šeima buvo nuginkluota ir arklys išvestas. Už pasipriešinimą policijos valdininkui (einant jam tarnybos pareigas) Grabskis Petras (sūnus) nubaustas 3 mėn. kalėjimo, Grabskis Petras (tėvas) — 2 mėn. kalėjimo, kurią bausmę tėvui lygtinai atleido, jei jis nenusikals per 1 metus, gi Grabskienė išteisinta.

Kovo 17. 1931 metų II pusmetyje buvo priimtas į karo tarnybą Buitkus Jonas. Bet jis kariuomenėje tarnaut ne-

norėjo ir padaręs ant dešinės kojos blauzdos dvi žaizdas manė, kad bus „išbrokytas“ ir gražintas į kaimą. Buitkus nubaustas 2 metais sunkaus kalėjimo. Šią bausmę jam, padariusiam išgydomus lengvus kūno sužalojimus, sumažino ligi 6 mėn. karo kalėjimo.

— Vladas Mikalauskas pripažintas kaltu, kad 1920 m. vasario 12 d., esant karo stoviui, jis susitaręs ir bendrai veiki-damas su neišaiškintu asmeniu, apsiginklavęs revolveriu, užpuolė važiuosius keliu iš Tenėnų miestelio Naumiesčio link du žydėlius: Leibovičių ir Berelavičių ir norėdamas pastaruosius nužudyti ir iš jų atimti pinigus, iš revolverio šovė į Leibovičių keturis, o į Berelavičių tris sykius, bet tik vienu šūviu kliudė ir lengvai sužeidė Leibovičių dešinįjį antakį, ir pinigų neatėmė, nes Leibovičius ir Berelavičius iš jo nagų ištrūko. Mikalauskas buvo areštuotas, bet iš kalėjimo pabėgo ir slapstėsi Vokietijoje ligi š. m. sausio 25 d., kada vokiečių policijos buvo perduotas Lietuvos policijai. Mikalauskas nubaustas 6 metais s. d. kalėjimo ir atimtos teisės.

Kovo 18 d. Ladyga Petras 1931 m. lapkričio 17 d., susitaręs su pasislėpusiu Zapusta Kaziu, iš Latvijos į Lietuvą slaptai atgabeno 800 egz. įvairios plečkaitininkų literatūros ir manė čia ją išplatinti tarp ūkininkų ir darbininkų. Bet tas žygis jam nepasisekė, nes policija greit suodė „šviežieną“ ir Ladygą su visa literatūra sučiupo. Ladyga nubaustas 2 met. 8 mėn. sunkaus kalėjimo ir atimtos iš jo teisės.

Šlevičas Chonė priklausė komunistų partijos. 1931. VII. 7. Šiauliuose jis išplatino komunistų atsišaukimus į Frenkelio fabriko darbininkus. Šlevičas nubaustas 8 metais paprasto kalėjimo.

Pagaliau kovo 19 d. buvo sprendžiama 4 pėst. pulko eil. Šero Judelio byla. Šeras 1919 metais iš kariuomenės pabėgo ir slapstėsi ligi 1932 m. sausio pradžios. Šeras Judelis nubaustas 1 metais 6 mėn. sunkaus kalėjimo (pritaikius švelninančias nusikaltimą aplinkybes), taip pat iš jo atimtos teisės, kario vardas ir išmestas jis iš kariuomenės.

Klaipėda — Kaunas 3:1 (2:0). Balandžio mėn. 3 d. Klaipėdoje buvo futbolo rungtynės tarp Kauno ir Klaipėdos rinktinė, kurios pasibaigė 3:1 Klaipėdos naudai. Prieš Klaipėdos rungtynės Kauno rinktinė turėjo kontrolines rungtynes prieš Taurą ir laimėjo 2:0 (1:0).

Bus rungtynės su Švedija. Šiomet, be kitų numatytų tarpvalstybinių rungtynių, birželio mėn. pabaigoje bus tarpvals. futbolo rungtynės Lietuva — Švedija. Tai bus pirmas mūsų futbolininkų susitikimas su skandinavais. Kiek švedai yra stiprūs, galima spręsti iš buvusių rungt. su latviais, kada latviai per vienas tarpvalst. rungtynes gavo net 12 golų.

Iš pasaulin. sporto kronikos. Belgijos kariuomenės futbolo rinktinė nugalėjo tokią pat Prancūzijos 3:2 (2:2). Rungtynės buvo Briuksely. Balandžio mėn. pradžioje Šmelingas iškeliavo į Ameriką prisiruosti pasaulinio čempionato rungtynėms su Šarkiu-Žukausku, kurios turinčios būti birželio 16 d. Neujorke. Per tarptautines bokso rungtynes tarp danų ir suomių boksininkų vienas suomių boksininkas gavo tokį smarkų smūgį, kad krito be sąmonės ir nugabentas į ligoninę mirė. Kiek anksčiau panašus atsitikimas buvo Varšuvoje.

Pasibaigė kovos dėl Kauno šachmatų čempiono titulo. Turnyre dalyvavo 11 geresniųjų Kauno šachmatistų. I-mą vietą laimėjo talentingas šachmatistas Povilas Vaitonis, pralenkęs kitus turnyro dalyvius 1½ taško. II-rą vietą pasidalino Bernotas ir Vistanekis, gavę po vienodą taškų skaičių. Pažymėtina, kad jaukuolis Bernotas, ligi šiol nedalyvavęs niekur įžymesniame turnyre, sensacingai sumušė Pabaltijo čempioną Vistanekį, seną internacionalą Luckį ir kitus įžymesnius šachmatistus. III-čią vietą pasidalino Stalioraitis ir Birmanas. Fatališkai nesisekė šiame turnyre Luckiui, kuris dalyvavęs iki pusės turnyro ir laimėjęs tik vieną partiją, atsisakė toliau žaisti.

— Matčas tarp Machto — Mikėno dėl Lietuvos čempiono titulo artinasi prie pabaigos. Mikėnas, po nepaprastai atkaklios kovos, pasiekė rezultata 4:2 savo naudai. Mikėnui dabar trūksta dviejų partijų iki Lietuvos čempiono titulo.

Gaisrų fronte. III. 29 d. 9 val. 5 min. Vytauto Didžiojo kuopos sargybinis Jonavoj pastebėjo prasidedantį prie pat kuopos sandėlių gaisrą. Čia darbininkai, statę dir. Kartano naujus namus, išeidami paliko neužgesintą nuodegulį, iš ko ir kilo gaisras. Sargybinis švilpuku davė pavojaus signalą. Kuopos ugniagesių komanda tuojaus susirinko ir su įrankiais puolė ugnį. Po 10 min. darbo gaisras buvo likviduotas. Komandos viršininkas ir Jonavos miesto brandmajoras leit. Meškauskas buvo iššaukęs į gaisrą ir miesto savanorių ugniagesių draugijos komandos autocisterną, tačiau jai atvykus gaisras jau buvo užgesintas kuopos ugniagesių pastangomis. Išdegė vienas namų kampas. Jei sargybinis būtų nepastebėjęs arba pastebėjęs truputį vėliau gaisrą, tai namai būtų visai sudegę ir būtų buvęs didelis pavojus kuopos ginklų sandėliams, kurie yra arti 20 mtr. atstume nuo gaisravietės. Vėjas pūtė sandėlių ir kareivinių kryptimi.

Dovanos ugniagesių viršininkams. II pėst. divizijos vadas, p. valstybės kontrolieriui sutikus, leido išmokėti kartines dovanas iš ekon. sumų: 2 pėst. pulko virš. Stanaičiui 35 lt. ir vyr. pusk. Simanavičiui 20 lt.; 5 pėst. pulko ltn. Kazilioniui — 150 lt., vyr. pusk. Urbonui — 35 lt., vyr. pusk. Petkevičiui, Karpavičiui, Burakovui po 20 lt., vyr. pusk. Ašmonui 15 lt., j. pusk. Nikašauskui 10 lt.; 9 pėst. pulko j. ltn. Gudynui ir Gudaičiui po 100 lt., virš. Petrauskui 35 lt., vyr. pusk. Matulaičiui, Baliūnui ir civ. tarn. Mikalauskui po 20 lt.; 3 art. pulk. j. ltn. Aleksiejūnui 100 lt., vyr. pusk. Ramanauskui 35 lt., vyr. pusk. Meiliušui ir Druskiui po 20 lt., Vytauto Didžiojo kuopos ltn. Meškauskui 100 lt., virš. Šopai — 35 lt., vyr. pusk. Šakiui ir Jasevičiui po 20 lt.

Prieštankinės kliūtys žiemą. Raudonoje rusų kariuomenėje buvo bandomos ledinės tvoros (barjerai) prieš tankus. Padirbta iš sniego tvora turėjo 20 mtr. ilgio, aukštumą — 1,2 mtr. ir storumą — 0,85 mtr. Pirmiau buvo statomi basliai iš 2-jų tvoros pusių, prie baslių dėjo žabarus, paskui sniegą. Sniegas buvo aplaistomas vandeniu ir mindžiojamas. Basliai buvo sutraukti viela (dėl stiprumo). Iš viso išleista arti 6 šulių vandens. Bandymų metų temperatūra siekė 20° C. Pionierių būrys, naudodamas sapierių kastuvais, padirbo šią tvorą per 2 val.

Paleistas į tvorą tankas negalėjo perlipti per ją. Bandymai bus vedami dar plačiau, kad galutinai nustatytų tvoros aukštumą ir storumą.

Žvėjų laivelų tipų suvienodinimas. Prancūzų kariuomenės vadovybė rūpinasi suvienodinti žvėjų laivelų tipus. Kariuomenės vartojami persikėlimui per upę Gabero sistemos plūdžiai pasirodė ne visai tinkami, jei upės srovė smarki arba pučia stipresnis vėjas. Tuo tarpu žvėjų laiveliai tinka persikėlimui visada. Tai dabar nustatoma laivelų tipai ir reikalavimai jiems. Į laivelį turi tilpti 8 kariai, mažesnio laivelio svoris 200-250 klg. Laiveliai gali būti vartojami ir kaip keltai (jungiami po 2 ir daugiau). Divizijos pionierių dalis galės per 10 dienų padirbti arti 100 tokių laivelių. Jie yra paprasti ir pigūs.

Nauji plakatai. Lenkų karo mokslų institutas išleido eilę plakatų „Kaip reikia kovoti su šarvuočiais“. Plakatas susideda iš šarvuoto automobilio fotografijos ir jo schemų. Parodyta kaip reikia šaudyti į šarvuočius, kur taikinti, kurias kulkas vartoti. Kiti plakatai vaizduoja kliūtis, kurių šarvuočiai negali nugalėti.

Prancūzų generolas apie kiniečių kariuomenę. B. prancūzų karo attaché Kinijai ir Korėjai gen. Brisso-Demaye, kuris vėliau buvo instruktorium — organizatorium kiniečių kariuomenės, šitaip apibūdina kiniečių armijas (Nankino ir Kantonu), kurios šiuo momentu veda kovą su japonais. Kantonu armijos kareiviai neturi uniformos. Ginklai įvairių — įvairiausių sistemų, tikrasis „ginklų muziejus“. Patys ka-

reiviai geri kovotojai, karšti ir sąžiningi. Nankino armijoje tarnauja savanoriai, gauna gerą atlyginimą. Šioji armija panaši į Europos armijas. Nankino armijoje yra 3 pėst. divizijos, iš 2 brigadų kiekviena. Brigada turi 2 pėst. pulkus, 1 lauko artilerijos pulką, technikos dalis, gurguolę. Ginklai moderniški; pirkti užsienyje. Kiniečiai turi lėktuvus ir lakūnus bei oro žvalgus. Tačiau jaučiamas aviacijos mechanikų trūkumas.

52 klm. per 2 valandas! Sovietų 57 kavalerijos pulke vienas vadų šiomis dienomis pasiekė naują rekordą kavalerijos arklio ištvermės ir greitumo. Jis atėjo į Ostrogorsko miestą iš kito miestelio. 52 kilometrus kelias, žiemos metu, atliktas per 2 valandas su vienu sustojimu (10 min.) kontrolės punkte. Arklys ir vadas atvyko į pulką sveiki. Atvykęs į finišą vadas dar šaudė iš revolverio į taikinius ir laimėjo gerus rezultatus.

Daugina lakūnų skaičių. Kovo mėn. vidury Lenkų susiekimo ministerijos civilės aviacijos daly buvo laikomi valstybiniai egzaminai kandidatams į lakūnus ir mechanikus.

Bendrai, ligi šiol oro susisiekimo lakūnų diplomus yra gavę 33 asmenys, lakūnų — turistų — 111 asmenys ir av. mechanikų — 18 asmenų.

Atsargūs okupantai. Pereito mėnesio pabaigoj pašvėstas antrasis tiltas per Nemuną ties Gardinu (3 km. nuo miesto). Matyt, okupantai iš anksto pasiruošia atsitraukimo kelius.

Dideli žiemos manevrai. Pereitą mėnesį Biala ir Vadovice rajone buvo visų ginklų rūšių ir tarnybų dideli žiemos manevrai. Manevruose dalyvavo Krokuvos karo apygardos visos įgulios. Buvo atsilankę daug svetimų valstybių karo atstovų. Manevrams vadovavo 21 pėst. divizijos vadas gener. Przedzdecki's.

Mankštinami karininkai.

Lenkų karo vadovybė pereinamųjų metų pavyzdžiu ir šiomet organizuoja dviejų savaitių pašliūžų kursus karininkams. Tokių kursų tikslas supažindinti karininkus su važiavimo pašliūžomis technika bei patobulinti jau anksčiau įgytą parengimą. Tuo norima pakelti karininkų sveikatingumą bei fizinę patvarumą. Ypač tai svarbu štabų ir centralinių kariuomenės įstaigų karininkams. Bet ir daugumai rikiuotės karininkų mokėjimas čiuožti pašliūžomis pasidarė būtinas, kai jau daugely kariuom. dalių įvestos pašliūžos, kaip susisiekimo priemonė.

Kursų dalyviai patys padengia visas butų, maitinimo, priemonių pirkimo išlaidas. Valdžios pagalba pasireiškia tik instruktorių tiekime. Todėl į kursus karininkai užsirašo tik savo noru, išnaudodami tam reikalui savo atostogas.

Šiomet įvyks 6 tokie kursai. Pirmieji kursai prasidėjo pr. mėn. 10 dieną Tatroose.

Dideli aviacijos manevrai. Borysovo apylinkėse netoli Lenkų-Rusų sienos dabartiniu metu vyksta dideli raudonosios aviacijos manevrai. Vienas rusų aerostatas vėjo buvo nuneštas net į Lenkų teritoriją prie Radoškoviečių. Lenkai rusų lakūnus grąžino į Rusijos pusę.

Naujo tipo žvalgybos lėktuvai. Anglų aviacijos inžinieriai dabartiniu metu išdirba naują žvalgybos lėktuvo tipą, kuris nuo dabartinių žvalgybos lėktuvų skirsis tuo, kad neturės nei kulkosvaidžių, nei bombų. Nuo priešiško naikintuvų, tokį lėktuvą apsaugos jo greitumas, kuris, manoma, galės pasiekti 500-600 klm. per valandą. Anglų pranešimu, šių inžinierių darbai vyksta sėkmingai ir tenka laukti teigiamų rezultatų.

Kiek naudingi kariuomenės pašto karveliai.

Prancūzų spaudos žiniomis, japonų kariuomenė Mandžūrijoje ryšiams daugiausia naudoja pašto karvelius. Taip vienas japonų pėstininkų pulkas buvo atsidūręs tokiose padėtyje, kad tikriausiai būtų buvęs kiniečių visas išmuštas, jei nebūtų buvę gerai organizuoto pašto karvelių ryšio.

Amerikos kavalerijoje net arklius valo elektra. Amerikiečių kavalerijoje įvestas naujas elektros aparatas arkliams valyti. Aparatas susideda iš elektros ventiliatoriaus, kuris duoda stiprią oro srovę, kuri pro tam tikrą vamzdelį eina į valymo prietaisą ir iš jo ant arklio odos. Pats prietaisas susideda iš plokštelės su bukais danteliais, praskleidžiančiais arklio plaukus ir praleidžiančiais oro srovę į odą. Amerikiečių spauda tvirtina, kad tuo aparatu valomi arkliai ypatingai greit ir švariai.

— Laimingi tie amerikiečių kavaleristai! — atsidus mūsų kariai kavaleristai, perskaite šią žinutę.

Įvairenybės.

Ar jūs jau žinotė?

— Didžiausias pasauly nuodingų bacilų nešiotas yra paprastas pinigais, kuris eina iš rankų į rankas, nešdamas su savim milijonus bacilų. O kaip dažnai mes jį įsidedam į burną!

— Septynioliktam amžiuje Anglijoje buvo bausmės vertas nusikaltimas sekmadienio dieną būčiuoti žmoną ar vaiką.

— Užmušti gandrą Belgijoje ir Olandijoje yra laikoma labai blogu darbu ir manoma, kad užmušėją visą gyvenimą persekioja nelaimės.

Greit gydys kvailus ir piktus žmones.

Įžymus Vienos specialistas psichiatras dr. Wiser neseniai padirbo tokį išradimą, kuris, tenka manyti, turės žmonijai didžiausios svarbos.

Dr. Wiser nustatė, kad Rentgeno spinduliai turi į žmogaus smegenis nepaprastos įtakos. Dr. Wiser nustatė, kad tų spindulių paveiktos smegenys reaguoja į tai savotišku būdu, nuo ko gali visai pasikeisti žmogaus galvojimo būdas ir net charakteris.

Rentgeno spinduliais dr. Wiser sugebėjo visiškai pagydyti protiškai atsilikusius vaikus. Po gydymo vaikai liko visai normalūs, sveiki.

Veikdamas Rentgeno spinduliais į žmogaus smegenis, t. y. psichinio gyvenimo, intelekto ir charakterio centrus, dr. Wiser tikisi sulaukti nuostabiausių rezultatų. Galima esą išgydyti psichiškai ir nerviškai nesveikus žmones; galima daugumoj atsitikimų išgydyti idiotus. Galima tikėtis, kad kvailių žmonių pasauly visai nebeliks. O kas svarbiausia, galima bus pakeisti žmogaus charakterį teigiama kryptimi.

Dr. Wiser bandymai dar tebevyksta, nauja teorija tik kuriasi. Tačiau netenka abejoti naujo išradimo milžiniška svarba.

Seydlicai.

Seydlicai, žymusis Fridriko Didžiojo kavalerijos generolas, dar kariūnu bebūdamas, buvo su savo arkliu lyg suaugęs. Jis pareiškė kartą kaip karaliaus adjutantas, kad kiekvienas raitininkas esąs bailys, kuris su arkliu pasiduoda į nelaisvę. Fridrikas Didysis priėmė jo išdidžius žodžius skeptiškai ir nutarė jauną kariūną prie progos pamokyti.

Kai karalius kartą apžiūrino Glogan'o tvirtovę, kariūnas Seydlicai atsirado netoli jo. Fridrikas jojo su savo visu štabu per Oderio tiltą. Viduryje tilto staiga jis sustojo, įsakė abejus tilto vartus uždaryti ir tarė į kariūną: Seydlicai, jūs esate mano belaisvis!“

Šis stabterėjo ir pasitaisė balne. „Dar ne!“ sušuko jis juokdamasis, paspaudė arklių pentiniais ir šoko galingu šuoliu per tilto barjerus į Oderį. Šokimas pavyko; arklys ir raitininkas laimingai pasiekė krantą. Karalius buvo nustebintas tuo neprotingu kariūno narsumu ir tuojau pakėlė Seydlicą į kavalerijos kapitonus.

V. B.

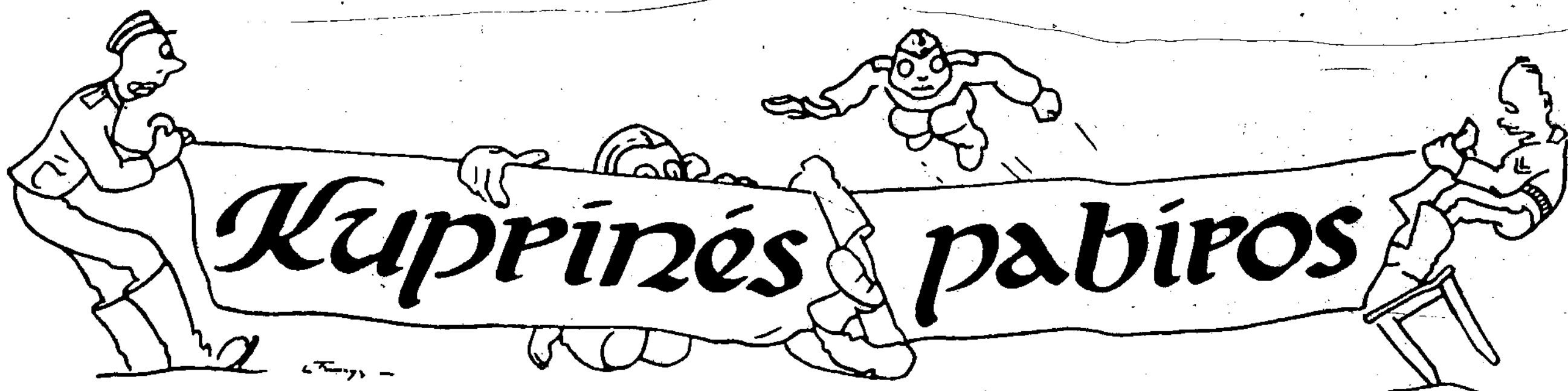
Stebuklinga šviesa.

Londonė pragarsėjo du išradėjai. Vienas jų majoras Jack Savage, buvęs lakūnas, skrisdamas lėktuvu, debesis padarė savo rašomuoju stalu ir šviečiančiomis dujomis rašė ant dangaus skliauto. Bet jam tai vis dar maža buvo. Jis norėjo stipriais šviesos spinduliais parodyti erdvės etere aiškius ir pastovius vaizdus, matomus už kelių mylių. Tada jis sukonstravo stipriausią prožektorių pasaulyje, turintį kelių milijonų žvakių šviesos stiprumą. Tamsią naktį juo galima taip stipriai apšviesti dangų, kad besitartinę lėktuvus, kurio užtesio dar negalima girdėti, patenka į šviesos spindulių tinklą, ir tam tikro elektrinio aparato pagalba galima sekti jo judėjimą ir visus jo pasikeitimus.

Tai, iš tikrųjų, stebuklas. Vienu mygtuko paspaudimu nuostabūs išradėjas užžibina stipriausią šviesą pasaulyje.

Antras išradėjas yra magistras Deighton-Patmore. Jo išrasta šviesa nepasižymi savo stiprumu, bet grožiu ir švelnumu.

Magistro Patmore'o nuomone, šviesa turi didelę įtaką į žmogaus sveikatą ir veikia jo ūpą. Todėl jis ilgai vargo, kol jam pasisekė padirbti lempą iš medžiagos, kuri nepraleidžia kenksmingų spindulių. Salionas, apšviestas tokia lempa, sudaro maloniausią įspūdį. Šviesa yra daili ir skaisti, todėl žmonės atrodo gražesni ir jaunesni. Kai moteris įeina į salioną, apšviestą tokia šviesa, ir pirmu žvilgsniu pastebi veidrodyje, kad ji gražiai atrodo, ji gerai jaučiasi. Tai puikiai atsiliepia ir vyrams.

Gudrus patarimas.

Virėjas (skundžiasi savo draugui): Pasakyk man, drauge, kas daryti? Kaip tik padėdu duoną virtuvėje, tai ir suėda pelės. Kaip nuo jų apsaugoti?

Draugas: Žinai, ką! Prie duonos padėk kokį kilogramą lašinių, tai josės lašinius, o duona liks sveika.

Mokykloje.

Mokinys: Ar galima, ponas mokytojaus, nubausti ką nors dėl to, ko jis nėra padaręs?

Mokytojas: Ne, nieku būdu negalima!

Mokinys: Tai aš šiandien nepadariau nė vieno uždavinio.

J. S.

Geriau stalių.

Per kautynes vienam kapitoniui granata nutraukė koją. Jį nuvežė į sanitarijos punktą, kur žaizdai užgijus pridėjo jam medinę koją. Trūkstant karininkų, jis vėl buvo paskirtas veikiančiom dalin. Ir vėl per kautynes granata nutraukė medinę koją. Kareiviai rado jį perpūlusį.

„Gal reikia pašaukti gydytoją? — paklausė vienas.

„Ne, vyručiai, geriau stalių!“ — atsakė kapitonas.

$$5 + 2 = 8.$$

„Na, Adomai, kiek bus 5 + 2?“ — paklausė mokytojas.

„Nežinau, p. mokytojau!“

„Imkime pavyzdį. Aš tau duosiu 5 pokelius tabako, o Jonas duos 2. Kiek turėsi?“

„8 pokelius, p. mokytojau.“

„Kaip tai?“

„Nes aš turiu savo vieną pokelį“, — atsakė Adomas.

Dešinė ar kairė?

Kuopos vadas paėmė naują pasiuntinį. Pirmąjį rytą jis atneša jam nuvalytus batus.

„Jonai, juk tu atnešei man dešiniojos kojos batus“.

„Atsiprašau, aš tuoj pakeisiu“.

Po kelių minučių grįžo su tais pačiais batais.

„Tamsta kapitone, spintoje yra tik kairiosios kojos batai.“

N.

Nemėgiamas statutas.

— Koks statutas tau geriausiai patinka mokytis? — grandinis klausia jauno kareivio.

— Be drausmės statuto, man visi statutai patinka mokytis, — sako naujokas.

— Na, kodėl drausmės statuto nemėgsti.

— Kadangi jame apie bausmės tik ir tekalba.

M.

Kas kaltas.

Kalbasi dvi vieno namo gyventojos.

— Būk gera, poniute, suvaldyk tamsta savo šunį. Vakar kai tik mano dukterė pradėjo dainuoti, tai jis ėmė staugti.

— Man labai gaila tamstos dukters, bet gi ne mano šunelis pirmas pradėjo.

Pamokoje.

Karininkas: Eilini Birbire! Kokius priešus vadini išoriniais ir kokius vidujiniais?

Kareivis: Išoriniai priešai: lenkai ir visi kiti, kurie prieš mus kėsina, o vidujiniai — karo policijos žandarai, tamsta kapitone!

Viršila: Kiek kareivių išrikiavo užsiėmimui?

Naujokas: Visus!

Viršila: Kiek, visus? Pasakyk skaičių!

Naujokas: Kariška paslaptis, tamsta viršila!

V. Dilka.

Taip nepadarydavo.

— Klausyk, tamsta mane apgavai, — jaunas kareivis sako eiliniui. — Tas peilis, kurį vakar man už puse lito pardavė, šiandien, beriekiant duoną, nulūžo.

— Nejaugi taip! — sako eilinis, — jis man taip niekad nepadarydavo.

M.

„Ižymus“ žmogus.

— Ar nėra čia jūsų apylinkėje kokio nors ižymesnio žmogaus? — klausia keliautojas keliu einančio pusbernio.

— Buvo vienas ižymesnis žmogus, bet dabar jis kalėjime sėdi.

— O už ką jį pasodino, gal už politiką?

— Ne! Tai už peštynes jį pasodino, nes jis buvo garsiausias visoj apylinkėj peštukas.

Nuolaidesnis pasidarė.

— Tamsta skyrininke, prašau leist kreiptis! — kreipėsi naujokas prie grandinio.

— Na, ko reikia? — išdidžiai klausia grandinis.

— Gal, tamsta, užeitumėm į pulko krautuvę alaus išgerti.

— Gerai, eisime, — sako nuolaidesniu balsu grandinis, — bet dėl to tai ir kreiptis nereikėjo, užteko tik paprašyti.

K.

„Geras motociklistas“.

— Kaip galėjo tavo padanga sprūgti per pusę?

— Užvažiavau ant bonkos.

— Argi nepastebėjai jos ant kelio?

— Ne! Mat, ją tas žmogus, kuri pervažiavau, turėjo kišenėj.

Gusaro romantika.

Kūdikio svajonės mielos
Po ganyklų žalius plotus.
Sakalų dalia pašėlus —
Kelio galo nežinoti.

Laikas lėkė šuolių šuoliais,
Lankstė ažuolus ganykloj.
Sakalų dalia jaunuoliui
Sieloj klaidžioti paliko.

Laikas lėkė... O šiandieną
Tik gusarų mirga eilės.
Tiktai žvanga kietas plienas. —
Šių dienelių, oi, bus gaila.

Viskas viskas praeityje,
Kaip praskridus žirgū šuoliu.
Lėk, Juodkarti! Tesvaigina
Mus abu bekraščiai toliai.

Ei, dalia drąsaus gusaro!
Man širdy gaisrai liepsnoja.
Už tėvyne — močią gerą
Ir ugnin gusaras joja!

D. St.

Ir zarasietis Jonukas turi savo „modernišką kumeliuką“.

Ar pavasaris, ar ką jau?

Ar pavasaris, ar ką jau,
Kad saulutė vis aukštyn?
Girdit tai, kary, artojai?
Tuoju... į lauką marš tolyn!

Kai aš stversiu šalną, tūtą,
Šveisiu kol pradės užkaist,
Kad pavasario saulutė
Bent turėtų kur pažaist.

Nuskaidrinsiu širdį, sielą,
Langus atversiu plačius
Ir saulutę, skaisčią, mielą,
Pasikviesiu į svečius.

O jinai man už tą gerą
Vieną paslaptį išduos:
Kokie manai veidui dera,
Kad šypsotus visados.

Kar - Kaz.

Atsarginių teorema.

— Tu, tai tikrai, tur būt, nežinai iš ko galima pažinti tikrąjį Tėvynės gynėją, kad taip dažnokai abejoji savo tikruoju atsarginio paskyrimu, — klausia atsargos puskarininkis Balys savo bičiulio Stepo.

— Kaip nežinosi! — nustebo Stepas, — juk tai karys, dėvįs dailią karišką uniformą ir turįs ginklą.

— Čia tu pasakei daug gražios tiesos, bet dar ne viskas. Juk mes, atsarginiai, taipgi skaitomės Tėvynės gynėjais, — pastebėjo Balys.

— Na, tai dar bus, be abejo, šauliai, kurie irgi turi gražią uniformą ir ginklą.

— Čia ar tiesa, bet aš ir ko kito iš tavęs, drauge, norėjau išgirsti. Ne nevien išviršinis ginklas ir uniforma parodo, kad tas arba kitas jau yra geras krašto gynėjas.

— Daugiau aš nieko negaliu į tai atsakyti. Žodžiu, man nėra suprantamas Tėvynės gynėjas be ginklo, — nusiminė Stepas.

— Tad, klausyk, gerbiamasis, aš tau padėsiu išbristi iš šios painios teoremos, — pasisiūlė Balys.

Reikia nepamiršti ir to, kad nevien ginklu rankose kovojama su Tėvynės priešais, jos užpuolėjais. Jiems ne mažiau baisus gynėjas ir tas, kuris yra stipriai apsišarvavęs sielos ginklu.

Sielos ginklas — gera, kariška spauda. Tikriausias mums sielos ginklas, jos stiprūs šarvai, — tai mūs, kariuomenėj pamiltas, „Karys“. „Karys“ yra nepaprastai žavus, turiningas, pigus, Tėvynės meilę žadinantis, mūs kariuomenės savaitinis laikraštis. Ir pas ką jis lankosi, — tikriausiai galima tvirtinti, kad ten gyvena tikri Tėvynės sūnūs, jos gynėjai! Tie namai priešui yra baisūs!

— Taip, dabar man, drauguži, viskas, kaip saulė, aišku! — nudžiugo Stepas. Nuo šios dienos ir mano seklyčios durys amžiams bus atviros mūs mylimam „Kariui“!

B. Girčys.

Lenkų „darbeliai“ Okupuotoje Lietuvoje.

Parvažiavęs į tėviškę (prie pat administracijos linijos), radau iš Okupuotos Lietuvos atvykusių pora vyrų. Žodis po žodžio ir štai ką iš jų sužinojau.

Kaip žinome, lenkai pereitais metais surašinėjo Vilniaus krašte gyventojus. Surašinėjimo tikslas parodyti pasauliui, kad Vilniaus krašte gyvena daugumoj tik lenkai. Kad tikri lietuviai rašytųsi lenkais, jie vartojo įvairių priemonių: grasinimų pabaudomis, kalėjimu ir panašiai. Kur tėvai griežtai atsisakydavo rašytis lenkais, tai nors vaikus lenkais užrašydavo, kaip kad Paužuolės km. atsitiko: tėvas ir motina užsirašė lietuviais, o šeši jų vaikučiai buvo užrašyti lenkučiais.

Taip pat smarkiai „reformuoja“ mokyklų sutvarkymą, parapijų klebonų skyrimą ir „švaros“ užlaikymą. Užtenka vieno parašo po prašymo, kad būtų pakeistas lietuvis mokytojas lenku ar lietuvis klebonas lenku, ir tasai prašymas be ilgo laukimo grįžta su teigiama rezoliucija ir viską greit įvykdyti įsakymas. Nors lietuviai kelia savo balsą, bet lenkai vartoja griežčiausias priemones mūsų brolius nuslopinti. Pilni kalėjimai „politinių“ (lietuvų) nusikaltėlių, kurie ir patys nežino už ką ir kiek laikys kalėjime. Kad išduotų savo bendrus, suimtieji baisiai kankinami:

įkaitintomis geležimis padai deginami, pō nagais adatos varomos, elektros srove kratomi ir panašiai. Ypač šiurpas kratydavo vieną pasakotoją, kuris pats tai patyrė ir kuris negalėdamas toliau Ok. Liet. pasilikti, bėgant per administracijos liniją, buvo peršautas per dešinią šoną. Po penkių savaičių gydymosi Alytaus apskr. ligoninėje jis pasveiko.

Įsakė baltinti namus, gyvenamus ir negyvenamus, iš abiejų pusių, o negesintų kalkių kainą pakėlė dvigubai (pirma buvo 2 zlotai kibiras, o vėliau 4).

Taip pat nori mūsų brolius nuo nikotino „apsaugoti“. Rūkyti, tiesa, galima, tik negalima pasisodinti tabako, bet pirkti krautuvėse. Už naminio tabako laikymą ir vartojimą — pinigines pabaudos ir tabako konfiskavimas.¹⁾ Pereitų metų pabaigoje vienas žmogus Trakiškių km. nusipirko N. Lietuvoje svarą tabako ir nešėsi namo. Pereinamame punkte lenkai jį areštavo ir nugabeno už 50 kl. tardymui. Grįžti turėjo traukiniu, kuris kaštavo 20 zlotų. Taip elgiamasi ir su kitais suimtais: nuveža traukiniu į kitą apskritį, o grįždamas turi apmokėti ir už nuvežimą.

Ypatingai vargina mūsų brolius įvairiais mokesčiais: „Nei už ką moki, nei kam moki, nieko nežinai. Tik žinai, kad moki — gerai, nemokėsi ir paskutinę karvutę išves“, — sako Okupuotos Lietuvos gyventojai.

Vargsta pavergti broliai žiaurios lenkų rankos slejami, bet ateis laikas ir pančiai trūks.

J. Dzūkaitis.

Nauji leidiniai.

Aklųjų Dalia. Tokiu vardu neseniai pasirodė kartinis Liet. Akliesiems Globoti Dr-jos leidinys. Redagavo Albinas Briedis. 52 psl. Leidinys didelio formato, menišku viršeliu, gražaus popieriaus, sumaniai ir įdomiai iliustruotas. Vaizdeliai vien tik iš aklųjų gyvenimo, kuriais rodoma jų darbas, mokslas ir sunki dalia. Vaizdelių — 29.

Turinį sudaro 29 dalykėliai, kurių — 14 straipsniai, 12 beletristikos gabalų ir 3 informaciniai dalykai: Liet. Akl. Globoti Dr-jos metinė apyskaita, Liet. Akl. Globoti Dr-jos įstatai ir Liet. Akl. Globoti Dr-jos padėkos.

Šio leidinio, kaip matyti iš jo turinio, aiškiai pasirodo du tikslai: 1. supažindinti visuomenę su apakimo priežastimis, aklųjų likimu ir galima suteikti bei teikiama jiems pagalba ir parama; 2. paraginti pačią visuomenę daugiau rūpintis savo aklaisiais bei remti tos rūšies organizacijas.

Iš tikro, aklumas yra didelė nelaimė. Šileris sako: „Numirti yra niekis, tačiau gyventi ir nieko nematyti, štai kur nelaimė“. Bet vis dėlto aklųjų likimas nėra visai beviltiškas, jei jais rūpintis ir juos globoti. Akluosius daug ko galima išmokyti, padaryti juos naudingais visuomenėj, kad patys galėtų išsilaikyti bei pramisti. Tarp aklųjų pasitaiko gana gabių ir talentingų žmonių, kurie net pagarsėjo pasauly. Todėl yra gyvas reikalas juos globoti. Visose valstybėse ir visame pasauly yra organizacijų, kurios rūpinasi aklaisiais, steigia jiems mokyklų, dirbtuvių, moko amatų ir t. t.

Lietuvoje aklųjų gana didelis skaičius — arti 4000. Jais pradėta rūpintis tik 1926 mt. Keleto pasišventėlių iniciatyva yra įsteigta draugija, kuri vadinasi Lietuvos Akliesiems Globoti Draugija. Jos tikslas toks: 1. jungti krūvon visus Lietuvos akluosius, 2. rūpintis jų materialės ir moralės būties pagerinimu, varge ar nelaimėje šelpiant ir teikiant jų keliamuose klausimuose patarimų ir 3. auklėti ir mokyti akluosius. (Draugijos adr.: Kaunas, Kalnų g. 44, but. 2).

Tų pasišventėlių dėka 1928 mt. vasario 28 d. atidaryta pirmoji Lietuvoje akliesiems mokykla — Aklųjų institutas. Tačiau draugija savo dabartinėj būklėj tegali priimti į institutą ne daugiau kaip 3—4% visų Lietuvoje aklųjų. Vadinasi, dar lieka 96—97% tų nelaimingųjų.

Toks maždaug šio leidinio turinys ir mintis, tačiau svarbiausia draugijos siekimai bei pats leidinio moto, padėtas pačioj pradžioj: „Tebūnie pasmerktas tas, kuris nepadedą aklaiam“ (Mezė).

¹⁾ Mat, Lenkijoj yra valstybinis tabako monopolis.

Fiziškas Auklėjimas, skiriamas pedagoginės mankštos, sporto ir sveikatos reikalams žurnalas. 1 nr. 1932 mt. Leidžia Fiziško Auklėjimo Draugija. Redaktorius — dr. A. Jurgelionis.

„Fiziškas auklėjimas ir sportas nėra pramoga, bet kultūrinė tautos bendro darbo viena dalis“. „Nelaimė tai tautai, kurioje išsigalėtų neteisingai suprastas sportas, kuris vieliotų jaunimą tik brutalia fiziška jėga ieškoti tuščios čempionų garbės“.

Štai tos dvi mintys, kurios visą laiką raudonom gijom ryškiai pabrėžiamos „Fiziškam Auklėjime“. Mintys svarbios ir reikšmingos, norint tautą sėkmingai per sportą ir fizišką auklėjimą gerinti ir kultūrinti. Tos mintys ypačiai stipriai ir nuosekliai pareikštos šio numerio pirmuose straipsniuose. Įdomesnis jų „Kovos instinktas“. Kovos instinktas yra didelis ir svarbus akstinas, glūdis žmogaus, o taip pat tautų sąmonėj. „Karo šaknys yra įsikėrusios ne ginklo rūšyje ir kiekybėj, bet kai kurių tautų išsigalėjusiame plėšrumo instinkte, kuriam pastoja kelią kitų tautų savisaugos instinktas“. Kovos instinktas kartais labai ryškiai pasireiškia nevykusiai vedamame sporte. Ir tuomet visai ne pacifistinė dvasia stiprėja jaunųjų sielose. Kalbamajame straipsnyje aiškiais išvedžiojimais ir mūsų mokyklose kovos instinktui aiškinti anketa dėstoma apie šį veiksni ir kaip jis turi būti per fizišką auklėjimą ir sportą nukreiptas į gerąją pusę. Toliau, kituose straipsniuose: „Jojimo sportas“, „Skraidymas planeriais“, „Tenisas“ — smulkiai nagrinėjamos labai sveikos, naudingos ir įdomios sporto šakos, daugiau tinkančios suaugusiems bei paaugusiems.

Kiti straipsniai, būtent: „Fiziško auklėjimo materialinės priemonės mokyklos gyvenime“, „Susirūpinkime tobulinti priaugančių kartų sveikatą“, „E. Jaques-Dolcroze ir jo sistema“, „Kaip reikia vaikai auklėti žaidimais mokyklose“ sudaro kaip ir antrąją dalį, skiriamą mokyklai ir mažiesiems.

Likusieji straipsniai irgi aktualūs: „Moterų mankštos reikalai“, „Kalbėjimas ir jo kultūra“, „Praėjusių metų lengvosios atletikos apžvalga ir keletas praktiškų patarimų“.

„Fiziško Auklėjimo“ žurnalas, tobulėdamas savo turiniu, tikrai darosi būtinas mokytojams, o taip pat ir visiems tiems, kurie domisi šiuo reikalu.

Savanorių kūrėjų atstovų suvažiavimas.

Balandžio 23 — 24 d. įvyks Kaune, Trakų g-vėj 10 nr. (Dr. Vinco Kudirkos pradžios mokykloj), toj pačioj vietoj, kur ir pernai, visuotinis Lietuvos Kariuomenės Kūrėjų Savanorių Sąjungos atstovų suvažiavimas. Pradžia balandžio 23 d. 10 val. Atstovai registruojasi nuo 8 val.

Redakcijos atsakymas.

V. p. A. Kelmeliui, v. p. Švelnkiui, G. Miliūnui, gr. B. Barkauskui, K. Prišmantui, v. p. Leipui, K. Trečiokui, j. k. J. Tuliui, J. Velnėkui, A. Skarupskui, Alf. Šukevičiui, D. Petrauskui, J. Palukaičiui ir J. Valakui galvosūkių 10 nr. sprendimai įskaityti.

D. Petrauskui ir v. p. J. Kvieskai galvosūkių 12 nr. sprendimų įskaityta po 2 tšk., o J. Palukaičiui ir J. Valakui po 1 tšk.

N. Polujanskaitė ir J. Lukaševičiui galvosūkių 10 ir 11 nr. sprendimai įskaityti.

A. Rimkui įskaitytas 11 nr. sprendimas.

J. Naujokaičiui. Tamstai įskaityta galvosūkių 11 nr. sprendimas, 12 nr. sprendimo 1 taškas. 13 nr. neįskaitytas. Dabar Tamsta turi 5 taškus.

Galvosūkių 13 nr. sprendimas.

1. Avis, 2. Venta, 3. ačiū, 4. rilkis, 5. Nemunas, 6. ieva, 7. alus, 8. uošvė, 9. saga, 10. anūkė, 11. kukū, 12. sky, 13. mėsa, 14. o, 15. klevas.

Iš taškuota linija sujungtų raidžių gaunasi sakiny:

„Sveiki, sulaukę Velykų švenčių!“

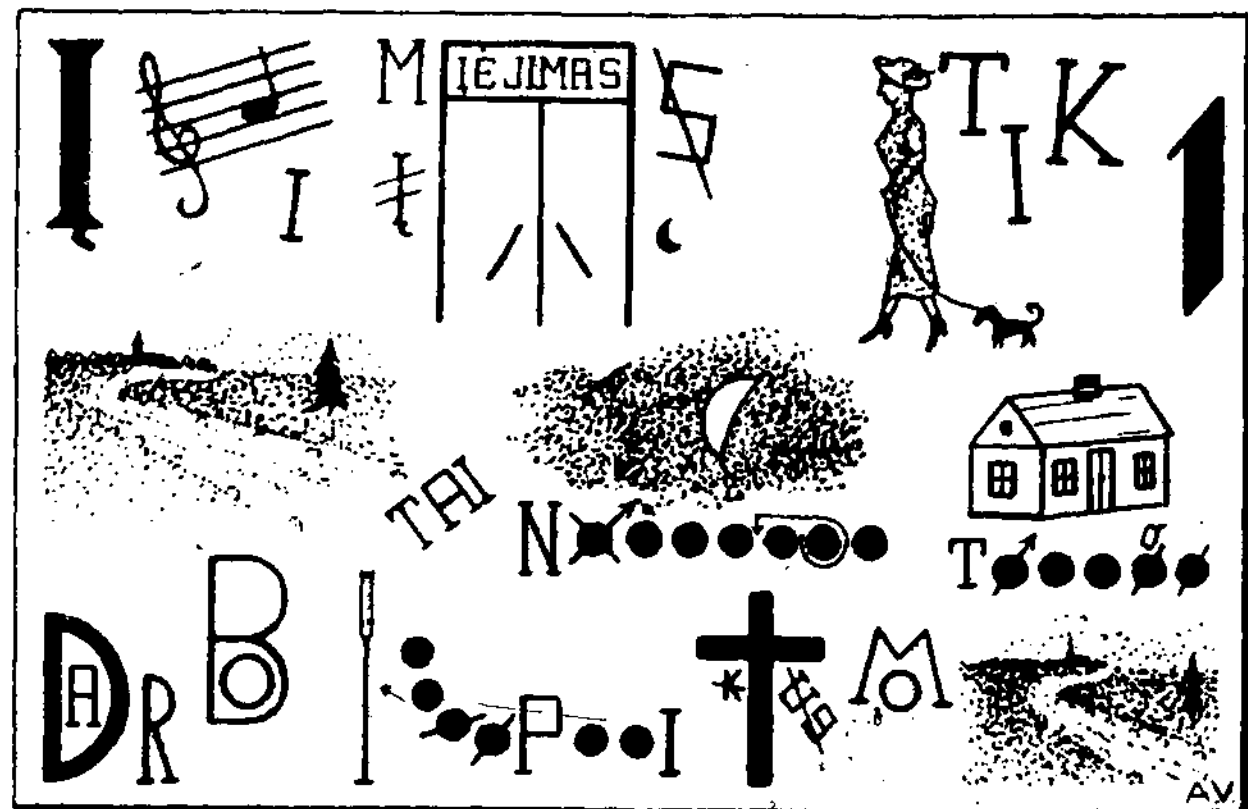
Gerai išsprendė šie asmens: 1) L. Pinskytė (K. I.); 2) v. p. Leipus (4 p. p.); 3) v. p. Br. Sasnauskas (4 p. p.); 4) v. p. Pliauskys (I p. div. št.); 5) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.); 6) J. Metrikis (Skp.); 7) L. Briedis (VŠ); 8) v. p. P. Turčila

(av.); 9) v. p. J. Kvieska (av.); 10) j. p. A. Paltarokas (av.); 11) Alf. Šukevičius (Z); 12) J. Jurėys (VŠ); 13) A. Kotleris (III p. div. št.); 14) T. Bitinas (Ž. Šnč.); 15) G. Miliūnas (K. I.); 16) P. Budreika (KKDD); 17) virš. J. Kotleris (8 p. p.); 18) v. p. Vl. Jackūnas (av.); 19) ats. psk. J. Balnys (K); 20) D. Petrauskas (Bkn.); 21) Valakas J. (Lkn.); 22) J. Velevičius (Kbt.); 23) V. Dilka (K.).

Galvosūkis 15 nr.

(Vert. 1 tšk.).

REBUS

„Kario“ skelbimų rinkėjas pil. Jonas Macelis š. m. kovo mėn. 12 d. nuo skelbimų rinkimo atleistas ir jam duoti įgaliojimai atšaukti. Firmos ir tendrovės prašomos pil. J. Maceliui pinigų už skelbimus nemokėti. „Kario“ administracija.

Jau XIV metal gyvuoja

„KARYS“

Kas tik vieną „Kario“ numerį gavo pamatyti, tas jau niekad nebesiskyrė su „Kariu“, nes „Karys“ yra įdomus, pigus ir gausiai iliustruotas savaitinis karių laikraštis. Kaina: 12 mėn. — 8 lt., 6 mėn. — 4 lt., 3 mėn. — 2 lt., 1 mėn. — 1 lt.

Adi.: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė. „Karys“.

XII metal

XII metal

Karo mokslų žurnalas

„MŪSŲ ŽINYNAS“

eina kas mėnuo

Prenumerata met. 35 lt., kariams (ir atsarginiams) ir šauliams 25 lt. Užsieny 50 lt.

Redaguoja plk. ltn. Vytautas Steponaitis.

Leidžia Vyr. Št. Spaudos ir Švietimo Skyrius.

Adr.: Kaunas, „Mūsų Žinynas“.